

Zimní vydání, Gräfenberg

4. ročník, 4. číslo 2016
ZDARMA

Vážení přátelé,
přejeme vám, aby na vás Priessnitzova filozofie zdraví působila nejen při návštěvě Gräfenberku,
ale aby vás provázela každý den roku 2017.

Zdravý a povedený nový rok přejí zaměstnanci lázní!

PÁR SLOV S...

O Vánocích měl televizní premiéru jeho film Lída Baarová, který u diváků i kritiky vyvolává spoustu emocí a otázek. Ostatně vlnu emocí vyvolal už před pětadvaceti lety jeho režisérský debut Requiem pro panenku. Ze židle kritiku i diváky zvedaly také jeho hudební klipy, televizní reklamy i třeba dopravní projekt Nemyslíš, zaplatíš. Kdo nebo co zvedne ze židle scénáristu, producenta, režiséra a lázeňského šviháka Filipa Renče? Nejen na to jsme se ho zeptali u nás v lázních.

Filipe, na režisérské židli jste seděl u takových filmů jako Requiem pro panenku, Rebelové, Román pro ženy, Hlídač č. 47, naposledy Lída Baarová. Kterého z nich si nejvíce ceníte, dá-li se to tak říct?

Většinou režisér žije svým posledním filmem a zároveň se těší na další. Snažím se točit filmy různých žánrů, a proto je těžko mohu srovnávat nebo nějakému „nadržovat“. V každém svém filmu najdu po letech určité chyby, které bych dnes možná neudělal. Ale doufám, že je vidím jen já.

Vrátil byste se k natáčení reklamních spotů a klipů? Jak vnímáte vývoj těchto odvětví?

Bylo období, kdy jsem točil jen reklamy, začátkem devadesátých let. Paradoxem bylo, že za jednu reklamu, která trvala třicet vteřin, jsem dostal honorář jako za celovečerní film, který trvá sto minut. Kdo by reklamy netočil? Ale to už je minulost. Myslím, že reklama a klipy jsou dobré pro začínající filmaře, kteří se mohou naučit

filmovou zkratku, pracovat s triky 3D, s hudbou a se svižným střihem.

Premiéra Vašeho posledního celovečerního filmu o herečce Baarové byla, vlastně možná stále je, v médiích velmi oblíbeným a propíraným tématem. Považujete Vy sám film za kontroverzní?

Netočil jsem kontroverzní film. Lída Baarová je životopisný film o kontroverzní herečce, která byla pro kariéru doslova a do písmene schopna jít přes mrtvoly. Film je také o rozporuplné morálce českých umělců i davu za německé okupace i za té komunistické. Před Baarovou byla v životě slunná zahrada, za ní jen spálená země. Tak jsem si původně představoval i plakát filmu. Jinak k tomuto tématu mě přivedl scénárista Ivan Hubač, se kterým jsme poté patnáct let film připravovali a sháněli producenty.

Pokračování na straně 2...

Oto Košta

hejtman
Olomouckého
kraje

Tradice lázeňství na Gräfenberku

Milí návštěvníci lázní a spoluobčané v Olomouckém kraji, dovoluji mi vás pozdravit v počátku mého mandátu krajského hejmana.

Když jsem tuto kandidaturu přijal, navštívil jsem všechny centra a kouty našeho krásného kraje a samozřejmě jsem nevynechal naši lázeňskou perlu, Priessnitzovy léčebné lázně v Jeseníku. Tyto lázně znám už od svého mládí a snad i většina z nás si pamatuje babiččiny nebo mamčiněny zábaly, které nám pomohly překonat horečku a bolesti v krku. Ano, právě Priessnitzovy zábaly byly první zmínkou a pozvánkou do tohoto malebného regionu, který svojí nedotčenou přírodou zve ke znovuoživení.

Lázeňská tradice má v našem kraji významnou sílu, což se každoročně potvrzuje v návštěvnosti jednotlivých lázeňských míst a také různými oceněními. Významného uznání se dočkaly právě jesenícké lázně zápisem na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky. Je to potvrzením síly odkazu Vincenze Priessnitze.

Při mé návštěvě v rámci červnového Mistrovství Evropy v orientačním běhu 2016, pořádaného právě v Jeseníku, jsem měl možnost načerpat sílu a energii ve zdejších areálech, který se v posledních letech mění k nepoznání. Balneopark Vincenze Priessnitze, fitpark Vincenze Priessnitze, nově zrekonstruovaná Ripperova promenáda, Předhradí sloužící k relaxaci a odpočinku a také „houkající“ turistický vláček Lázeňáček mi dávají pocit hrdosti, protože i kraj svým klíčovým dílem přispívá k rozvoji jeseníckých lázní a tohoto regionu. Vždyť Jesenícko by bez turismu, lázeňství a cestovního ruchu v současnosti jen těžko přežilo. Tento fakt si uvědomuji a jsem připraven tomuto regionu i nadále pomáhat s projekty, které pomohou zvýšit jeho atraktivitu a přilákají turisty a návštěvníky, stejně tak i v maximální možné míře přispět k zintenzivnění česko-polských vztahů a příhraniční spolupráce. Opomenout nemohu ani důležitou úlohu všech lázní v oblasti zaměstnanosti v regionech, kde je pracovní nabídka výrazně omezena.

Pevně věřím, že spolupráce s Priessnitzovými léčebnými lázněmi se bude i nadále rozvíjet, její výsledky budou viditelné a budou k užítku vás, všech lázeňských klientů a návštěvníků Jesenícka.

Osobně jezdím do Jeseníků a speciálně na Gräfenberk velice rád. Je to opravdu ideální místo pro načerpání sil.

Rád bych vám všem popřál krásné vánoční svátky a do roku 2017 hodně zdraví, energie a osobní pohody.

LÁZNĚ SKRZE LETOPOČTY

1799

V jedné z chalup na Gräfenberku se chalupníku Priessnitzovi jako čtvrtý v pořadí narodil syn Vincenz.

1822

Mladý Vincenz přijímá ve své rodné chalupě do vodoléčebny první pacienty, čímž proti sobě ještě více popuzuje místní ranhojiče a lékaře.

1829

Vincenz Priessnitz byl shledán vinným těžkým policejním přestupkem nedovoleného léčení a následně odsouzen ke čtyřem dnům těžkého žaláře zostřeného pústem. Po odvolání k vyšší instanci byl rozsudek zrušen a Priessnitz zproštěn obžaloby.

1837

Do Priessnitzova vodoléčebného ústavu přijíždí z Vídně komise pod vedením barona von Turkheima, po třítydenním zkoumání vydává zprávu, že to, co se odehrává na Gräfenberku, je „nový pozoruhodný jev v oblasti medicíny“.

1839

Nejúspěšnější lázeňská sezóna za Priessnitzova života, v

seznamu lázeňských hostů zaznamenáno 1544 osob různých národností, stavu a povolání, mezi nimi sto dvacet lékařů z celé Evropy.

1842

Priessnitz odmítá nabízené místo propagátora vodoléčby v Anglii, místo něj odjíždí za kanál La Manche veterinář a provozovatel vodoléčebného ústavu ve Frývaldově Josef Weiss.

1846

Vincenz Priessnitz obdržel od císaře Ferdinanda I. Velkou c.k. zlatou medaili za zásluhy se stuhou, nejvyšší vyznamenání pro civilní osoby.

1851

28. listopadu umírá zakladatel lázní. Ještě před Vánoci se na Gräfenberku objevuje Josef Schindler, který uzavřel vlastní vodoléčebný ústav v Potočné v Jizerských horách a převzal ústav na Gräfenberku.

1856

Do lázní přijíždí důstojník rakouské armády Johann Ripper, lázně se mu velmi líbí a stejně jako Priessnitzova dcera Marie Anna. K jejich sňatku došlo roku 1860 a Ripper se na Gräfenberku usazuje natrvalo.

1888

V lázních pobývá rumunský král Karel I. Hohenzollern a do Frývaldova je z Hanušovic postavena železnice.

1910

Dědické podíly Priessnitzových potomků jsou vloženy do nově vzniklé akciové společnosti, pro kterou staví architekt Leopold Bauer sanatorium Priessnitz.

1947

Město Frývaldov je přejmenováno na Jeseník, osada Gräfenberk na Lázně Jeseník, přejmenována je i velká část pramenů.

1986

Vychází kniha Prameny živé vody od dlouholetého návštěvníka lázní JUDr. Miloše Kočky. Poutavě napsaný román začíná znovu šířit mezi veřejností povědomí o jedinečné historii Lázní Jeseník.

1999

Dvě století od narození zakladatele lázní, zásluhou Miloše Kočky a Společnosti Vincenze Priessnitze je tento rok jako významné výročí zapsán do kalendáře UNESCO. Režisér Pavel Linhart natočil, převážně v našich lázních a okolí, film Vincenz Priessnitz.

2010

Otevření jedinečného Balneoparku Vincenze Priessnitze.

2014

Vodoléčebné metody Vincenze Priessnitze byly zapsány na Seznam nematérního kulturního dědictví České republiky.

ig

www.facebook.com/laznepriessnitz

EDITORIAL

Vážení přátelé,

po roce jsme opět dospěli do období nejoslavovanějších křesťanských svátků, času, který nás vybízí k bilancování a hodnocení uplynulých měsíců. Dušujeme se, že v příštím roce budeme, nebo nebudeme dělat to či ono, dáváme si předsevzetí, tajně doufáme v naše přání. Vlastně jsme plni velkých osobních ambicí. Já jsem se v uplynulých týdnech setkala s výjimečností, entuziasmem a nadšením, které mě přání ovlivnily.

Pro realizaci jednoho z našich lázeňských projektů, se kterým se brzy reálně potkáte v salonku Priessnitzova sanatoria, bylo zapotřebí vnořit se do historických analýz. Úkolem bylo vyhledat zajímavé lázeňské hosty. Někteří jsou vám již známi, jiné vám v salonku představíme možná poprvé: Na Gräfenberku nepobýval jen maďarský baron Wesselényi, spisovatel Gogol, první lékařka Elizabeth Blackwell nebo rumunský král Karel I., ale třeba i Adolf I. Lucemburský, jeho sestra Žofie, švédská a norská královna, bavorský král Maximilián II. Josef, spisovatel a dramatik H. R. Laube, spisovatel Karel Poláček, Alice Masaryková a také politická elita první republiky. Skupinová vyobrazení s Priessnitzem zachycující přítomnost i řeckých, chorvatských, francouzských a anglických hrabat a knížat, amerických námořních kadetů a dalších hostů ze zámoří. Pokud nahlédnete do starých lázeňských knih, tzv. kurlistů, mezi hosty objevíte hraběnky, manželky dvorních radů, pekaře, učitele, truhláře, sládky, kožešníky, majory a rytmisty, obchodníky. Do lázní přijížděli z míst blízkých i vzdálených – z Opavy, Nisy, Vratislavi, Varšavy, Brna, Londýna, Berlína, Drážďan, Vídně, Erfurtu. V jesenickém archivu se pak dozvíte, že archivní fond s pozůstatostí Priessnitzovy rodiny čítá cca 800 fotografií, 500 vzpomínek pacientů, 3000 dopisů, 100 kurlistů. A až na malé zlomky tento cenný fond není důkladně probádán a zdigitalizován! Jaké poklady ještě skrývá?

Inspirovaní pro mne nedávno bylo i setkání, řekněme, „živější“. V říjnu se odborné konference účastnily velmi zajímavé osobnosti: zástupci německého spolku přírodní léčby a dvě mladé podnikatelky vlastníci firmu na výrobu tradičních Priessnitzových zábalů v moderním barevném kabátě. Němečtí univerzitní profesori a lékaři a mladé české mámy na mateřské. Spojuje je nadšení a entuziasmus z Priessnitzova odkazu a upřímná snaha jeho filozofii uplatňovat i v životě dnešního člověka. Až si člověk v duchu posteskl, že tyto lázeňští hosté jsou snad nadšenější než mnozí z nás zde pracující, bydlící, žijící.

Jaké je tedy jedno z mých přání nejen do roku 2017?

Kéž je Gräfenberk tak vyhledávaným místem jako v minulosti a Priessnitzova filozofie ať se stane naším každodenním rituálem. A ještě jedno malé přání: My zdejší, jeseničtí, važno si, že žijeme v místech, které mnozí přespolní považují za skutečný ráj.

Báječné zimní dny vám přeje Věra Janků

DOPISY NAŠICH KLIENTŮ

Každá má návštěva Lázní Jeseník je spojená se situacemi nebo setkáními s lidmi, které si budu pamatovat do konce života. Letos v listopadu jsme s mými dětmi zažili setkání s moudrým pánem v lese u vyhlídky nad láznemi. Při naší vycházce bylo slyšet motorovou pilu. Děti dřevorubce „v akci“ ještě neviděly. Starší muž přerušil práci a začal si s námi povídat. Já „nahazoval“ otázky a bodrý muž spolu s odpočinkem svých uduřených údů vyprávěl příběhy spojené se svou prací. Jedna z mých prvních otázek byla: „Jak to, že jste v lese sám?“ Muž odpověděl: „Já nejsem sám, je se mnou můj anděl strážný.“ Děti jeho vyprávění poslouchaly v němém úžasu a opojení.

Říká se, že když nám jde hodně o život, obrácíme se k Bohu nebo prosíme v duchu svou matku o pomoc. Asi to bude pravda, jelikož jsme byli spojeni od počátku a byli jsme součástí jejího těla. Proto bych chtěl v tomto vánočním čase, abychom si uvědomili, že pohodu a vůni domova dělají od dětství hlavně naše matky, mámy, maminky.

Jako když plůdek lososa vkládá po vylhnutí do svého mozku molekulu vody, z které se narodil, aby věděl, kam se má po letech vrátit, také já jsem měl ráno posledního dne našeho pobytu v lázních pocit, že se molekuly vody v Balneoparku ukládají do porů mé kůže.

Aby tam zůstaly až do další návštěvy u Vás! Příští rok určitě přijedeme a budeme se těšit na nová setkání.

Děkujeme, že jste.

Antochovi z Ostravy

ŘÍKALO SE MU DRUHÝ PRIESSNITZ PROČ NAKONEC VODOLÉČBU KRITIZOVAL A TĚMĚŘ ZAVRHL?

Nabytí zdraví na Gräfenberku, podpořené okouzlením osobností Vincenze Priessnitze, vedlo k touze po vlastních lázních nejen lékařsky vzdělané pacienty, ale také pacienty – laiky. Nadšení bohužel nezřídka pramenilo z dychtivosti po uznání, slávě či hmotném zisku. Pokračovatelů Priessnitzovy vodoléčby bylo mnoho, což dokládá několik set publikací o vodoléčebných metodách vydaných ještě za jeho života. Ne vždy je však dochováno více informací k jednotlivým autorům a jejich motivaci následovat příkladu génia z Gräfenberku. Pojďme se podívat na jednoho z pacientů, jehož nadšení pro vodoléčbu bylo nesporné. S jeho komplikovanou povahou však nemohlo mít šanci na úspěch.

TOUHA PO VLASTNÍCH LÁZNÍCH

Doktor filosofie a profesor na Báňské akademii ve Freiburku Carl Munde přišel na Gräfenberk v roce 1836. Vyšel se sem po přečtení knih o Priessnitzových lázních s nadějí na vyléčení své těžké dny. Během pobytu se nadchnul pro vodoléčbu natolik, že se rozhodl ji sám provozovat. Ačkoli Priessnitz zakazoval pacientům mluvit o svých nemocech, zjišťoval od nich podnikavý Munde poznatky z léčby těch či oněch obtíží. Navazoval styky nejen v lázních, ale také dole ve Frývaldově.

Časem se odvážil dokonce sám pacientům radit, takže se mu začalo říkat „druhý Priessnitz“.

Munde nabytí ještě většího sebevědomí a před koncem svého pobytu v lázních se nabídl Priessnitzovi coby asistent. Podmínkou měl být plat čtyři sta zlatých ročně a strava. Priessnitz jej samozřejmě odmítl. Munde však myšlenku založit vlastní vodoléčebný ústav neopustil a doma ve Freiburku začal s přípravami. Každé ráno jej manželka musela balit do vlněné houně k pocení, posléze se ponořil do kádě se studenou vodou. Následovala procházka po okolí a po návratu se věnoval psaní článků i knih o Gräfenberku.

ÚSPĚŠNÁ KNIHA O VODOLÉČBĚ

Již v roce 1837 vydal knihu *Přesný popis gräfenberského vodoléčebného ústavu a Priessnitzovy léčebné metody, s podtitulem Kromě návodu na důkladné léčení sedmdesáti nejčastěji se vyskytujících nemocí jako: dna, revmatismus, syfilis, hemoroidy, hypochondrie, horečka, zápal, cholera, chřipka a množství jiných chronických nebo akutních nemocí, úplné vyléčení použitím studené vody a pocením podle gräfenberské léčebné metody. Příručka pro ty, kdo hodlají jít na Gräfenberk nebo do jiného vodoléčebného ústavu nebo také doma se léčit, stejně jak pro všechny nemocné.* V úvodu se věnoval obecné teorii zdraví, homeopatii, vodoléčbě a literatuře o ní, či překážkám, které bránily jejímu rozšíření včetně zkráceného vnímání tehdejších lékařů. V první kapitole rozebírá přírodní i společenské podmínky na Gräfenberku, věnuje se i městu Frývaldovu. Oslavuje zde osobu Vincenze Priessnitze,

zmiňuje se o lázeňských domech, cenách za ubytování, domovním pořádku, píše o lázeňském policejním orgánu či poštovních službách. Jmenuje prameny a pomníky v blízkosti lázní, sprchy a jejich výšku, udává teplotu vody a podobně. Druhou kapitolu tvoří výčet a popis jednotlivých kúr, kdežto ve třetí se věnuje již léčbě konkrétních nemocí a obtíží.

Kniha slavila úspěch. Přestože měla během tří let celkem čtyři vydání a její odbyt byl značný, neplynuly z ní Mundemu příliš velké zisky. Většina příjmů skončila v rukou nakladatele.

VÝSTAVBA SOUKROMÝCH LÁZNÍ Z PENĚZ VEŘEJNÉ SBÍRKY?

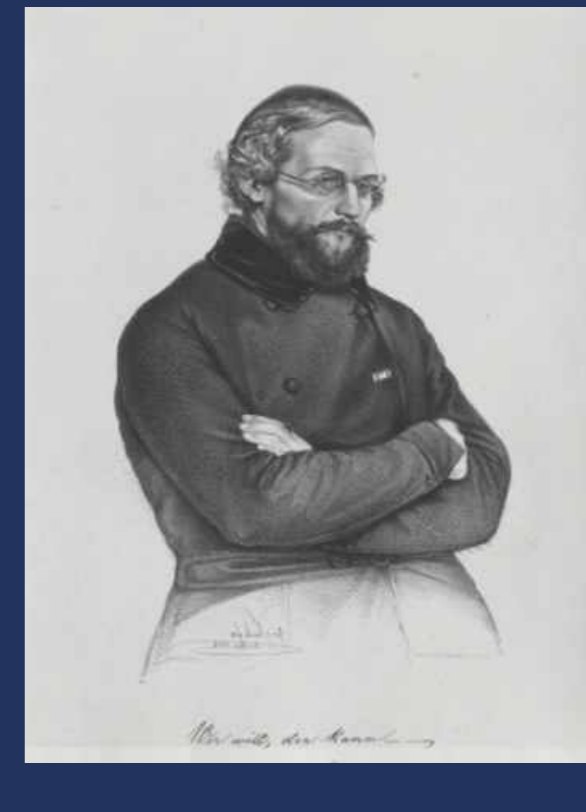
Munde se však nevzdával snu o vlastním vodoléčebném ústavu a za tím účelem si vypůjčil peníze na koupi starého mlýna poblíž Freiburku. Finance na opravu stavby a provoz lázní chtěl získat veřejnou sbírkou. Ačkoli chodil dům od domu a nabízel za darovaný obnos předplacené procedury v budoucích lázních, mnoho nevybral. Vyšel se tedy za Priessnitzem pro půjčku deseti tisíc zlatých. Priessnitz, již tak zneklidněný trendem rozšíření vodoléčby v rukou amatérů bez potřebných zkušeností a rozvahy, mu peníze půjčit odmítl. Není se co divit. Bylo v ohrožení zdraví důvěřivých pacientů, ale také pověst Priessnitze. S neúspěšnými pokusy se mohla vytratit také důvěra v samotnou vodoléčbu.

To však nadšený Munde nevnímal. Podrážděný Priessnitzovou nevolí mu vzkázal, že požaduje výše zmíněný obnos jako satisfakci za provedenou reklamu Priessnitzovu ústavu díky popularitě svých knih. Takové jednání nemohlo mít kladnou odezvu. Přesto podnikl ještě jeden pokus navázat s Priessnitzem spolupráci tím, že mu nabídl podíl ve své plánované akciové společnosti. Mezi dalšími akcionáři měli být zámožní hosté Priessnitzových lázní. To Priessnitz opět odmítl a zakázal ve svých lázních jakékoli žádosti o závazky k Mundeho podnikům. Tim se cesty Priessnitze a Mundeho nadobro rozešly.

ZÁŠŤ ZROZENÁ ZE ZKLAMÁNÍ

Carl Munde se tedy obrátil zpět k peru. Sepsal knihu *Vodoléčba nebo umění vyvarovat se nemocí lidského těla vodou, vzduchem, pohybem a dietou a přírodním způsobem života. Příručka pro laiky.* Tentokrát se již ale k Priessnitzově léčení nestavěl oslavně, spíše je kritizoval a stavěl se do role reformátora starých vodoléčebných postupů. Jeho laický pohled však neměl u čtenářů úspěch a příručka byla prakticky nepoužitelná. Sepsal také *Memoáry vodoléčáře* (1844), v nichž přiznává svůj zvláštní povahový

CARL GOTTLIEB MUNDE 1805-1887

rys, klanění se k extrémům, za problematický. Nicméně je jeho dílo přínosné z hlediska zaznamenání a přepisu tehdejších původních zdrojů. V roce 1842 také redigoval časopis *Přítel vody*, kde se věnoval popisu léčebných metod Priessnitzova konkurenta Johanna Schrotha či uveřejnil přepis přednášky vodoléčáře Josefa Weisse z doby jeho pobytu v Anglii. V letech 1849–1850 pobýval v Americe. Později, v roce 1870, se oženil s dvacetiletou dívkou. Poté již z jeho života mnoho neznáme.

S odstupem doby se Munde jeví jako rozporuplná osoba, nelze mu ale upřít význam v motivování široké veřejnosti k dalšímu poznávání vodoléčby.

(Zdroj: C. Munde, M. Kočka, A. Kubík)

Mgr. Jarmila Peňázová, LIC

PÁR SLOV S...

... dokončení ze strany 1

Co zvedne ze židle Vás, ať už v pozitivním nebo negativním smyslu?

Asi anonymní recenze a urážky na internetu od lidí, kterým ani nemůžete odpovědět nebo s nimi diskutovat. Štve mě i nabubřelost filmových kritiků, kteří si myslí, že jejich názor na film je rozhodující a ten jediný správný. Velmi se pletou. Jejich názor přebíje obyčejný divák, který si na rozdíl od nich zaplatí ze svého vstupenku do kina a odchází spokojen.

Co myslíte, stačil by Priessnitzův příběh na scénář k celovečernímu filmu? Pozn.: Berte tuto otázku s nadhledem.

Vůbec tuto otázku neberu s nadhledem. Naopak je velice trefná. V těchto dnech dočítám knihu od Engelberta Maximiliana Selingera *Životní příběh Vincenze Priessnitze*, kterou jsem zakoupil na hotelové recepci ve vašich krásných lázních a jsem přesvědčen, že by to bylo skvělé téma například pro televizní výpravny seriál.

Vyzkoušel jste u nás tradiční Priessnitzovy procedury?

Ano, vyzkoušel jsem snad všechno. Od mého zájmového pobytu v Priessnitzových lázních se denně sprchuji ledovou vodou a cítím se skvěle. Doma vynechávám jen elektroléčbu, protože 220 voltů je moc. Jinak chci ještě zpětně poděkovat vynikajícímu a profesionálnímu personálu. Vaše služby jsou na světové úrovni.

Jak vlastně nejraději relaxujete?

Na horách, na kole, v tělocvičně, na kurtě, pod vodou, v posteli s knihou nebo bez, s přítelkyní nebo bez.

Jaké projekty chystáte na příští rok?

S Halínou Pawlovskou chystám filmovou komedii pro ženy *Proč jsem se neoběšila* podle jejího románu. V tomto období děláme herecké zkoušky a dávám dohromady filmový štáb. Budeme točit od června příštího roku a premiéra v kinech by měla být začátkem roku 2018. Tak přijďte všichni!

Kdy k nám do Jeseníků opět přijedete? Zasllechla jsem, že byste měl být hostem lázeňského pořadu Na kus řeči.

Doufám, že co nejdříve. „Na kus řeči“ přijedu rád –

když budu pozván – a nevynechám ani běžky a vaše jesenické tratě. Na běžkách budu mít letos premiéru, tak se těším.

Za rozhovor děkuje Věra Janků

BALNEOPARK VYHRÁL V ANKETĚ PARK DESETILETÍ

Na podzim byly v Praze slavnostně vyhlášeny výsledky soutěžní přehlídky Park desetiletí, kterou vyhlásilo profesní sdružení Svaz zakládání a údržby zeleně. V její veřejné části bezkonkurenčně zvítězil Balneopark Vincenze Priessnitz.

„Dílo tvůrce zahrady, parku vlastně není nikdy hotovo. Je třeba stále jej tvůrčím způsobem rozvíjet, usměrňovat, což předpokládá správně odposlouchat hlavní myšlenku, smysl, jeho vnitřní hodnotu... tvorba zahrad, parků, krajiny, je kontinuální proces – od projektování, přes jeho realizaci až po provoz a ošetřování, jímž se neustále táhne zlatá nit umění.“ A právě tato slova Ivary Otruby, výrazné osobnosti soudobé české zahradní architektury, se stala mottem retrospektivní přehlídky současného zahradního a krajinného umění, která chtěla upozornit na to, že dílo tvůrce není nikdy hotovo, má být stále rozvíjeno a hlavně opečováváno.

Do soutěže mohli svá díla přihlásit investoři či projektanti 24 oceněných děl v soutěži Park roku, kterou Svaz zakládání a údržby zeleně pořádá od roku 2003. Možnosti využilo patnáct parků včetně našeho Balneoparku. Projekt do soutěže přihlásila SPOLEČNOST VINCENZE PRIESSNITZE. Autorem projektu je projekční kancelář FLORART – doc. Ing. Pavel Šimek, Ph.D., Ing. Martin Kovář, Ing. Zdena Rudolfová, realizátorem pak společnost ZAHRADA Olomouc s.r.o.

Odborná porota během roku navštívila všech patnáct parků po celé republice a posuzovala nejen kvalitu péče a údržby, ale i to, jak navržené řešení parku prověřil čas, jak park slouží veřejnosti. Svůj názor oznámila na konferenci Zeleně ve veřejném zájmu 18. října v Praze. Odborníky v porotě nejvíce zaujal Park Komenského ve Zlíně, 2. místo získal park na Slovanském náměstí v Brně-Králově Poli a 3. místo získaly současně park Mlýnská strouha v Plzni a revitalizace parku na říčním ostrově Santos v Sušici.

Ačkoliv tedy profesionálové udělili ocenění jiným realizacím, Balneopark získal 1. místo Ceny veřejnosti. S náskokem 1827 hlasů porazil Park Ostrov Santos – Sušice a o 3324 hlasů předběhl brněnský park na Slovanském náměstí. Celkem pro Balneopark hlasovalo 4 878 fanoušků.

PARK
DESETILETÍ
2005–2015

vj

LÁZNĚ SE STALY ČLENEM NEJVĚTŠÍHO NĚMECKÉHO SPOLKU PŘÍRODNÍ LÉČBY

Věděli o sobě už dlouho. Německý spolek přírodní léčby o Priessnitzovi, jesenické lázně o nadšených Němcích krácejících ve stopách jejich zakladatele. Čile spolu komunikují, realizují návštěvy i projekty. Ale až na podzim 2016 se Priessnitzovy léčebné lázně staly členem této asociace.

Deutscher Naturheilbund eV je vůbec nestarší a největší organizací tohoto druhu v německy hovořících zemích. Spolek vznikl v roce 1889 pod názvem Priessnitz-Bund. V 19. století spolků tohoto zaměření vznikalo po Evropě bezpočet. Inspirovány byly Vincencem Priessnitzem, tehdy opravdu světoznámým a populárním hydropatem z Rakouského Slezska a jeho léčbou vodou v kombinaci s vyváženou stravou, cvičením a pohybem na čerstvém vzduchu.

Priessnitz-Bund se stal časem zastřešující organizací těchto sdružení vynávajících přírodní způsob léčby. V roce 1913

jeho členskou základnu tvořilo na devět set regionálních spolků se 150 000 členy. Od téhož roku je dodnes vydáván časopis Naturarzt (Přírodní lékař). „Pro nás je bezesporu velkou zajímavostí i skutečnost, že v letech 1927 až 1946 Priessnitzův spolek vedl první fakultní nemocnici přírodní medicíny, která působila ve městě Mahlow nedaleko Berlína. Nemocnice nesla Priessnitzovo jméno,“ doplňuje MUDr. Jaroslav Novotný, vedoucí lékař lázně.

Dnes Deutscher Naturheilbund eV sdružuje na padesát regionálních spolků a stále se hrdě hlásí ke svému vzoru ze Slezska. „Zástupci asociace k nám pravidelně jezdí. Nejenže se v říjnu účastní Konference Vincenze Priessnitze o významu lázeňské péče, ale zpravidla jednou ročně k nám organizují i cesty pro zájemce z řad jejich členů,“ doplňuje obchodní ředitel Tomáš Rak a dodává: „Jejich entuziasmus mnohdy překonává nadšení zdejších lidí. Priessnitzem opravdu žijí. Třeba letos v den Priessnitzových narozenin navečer zašli před jeho rodný dům, aby si na jeho počest přitukli skleničkou sektu. A ačkoliv v Německu je velmi uznávaný bavorský vodoléčitel Kniepp, členové Naturheilbundu, z nichž mnozí působí na německých univerzitách, studenty opravdu se zápallem učí o Gräfenberku jako o místu vzniku moderní vodoléčby. V roce 2008 dokonce iniciovali registraci tzv. Dne přírodního zdraví, který je v

Německu zařazen mezi zhruba sedmdesát akcí propagujících zdravý životní styl. A přirozeně jej organizují vždy druhý týden v říjnu, blízko datu, kdy také my slavíme Priessnitzovo narození. Jsme opravdu hrdí, že jsme se staly členy asociace a těšíme se na další společná setkání a projekty.“

vj

www.naturheilbund.de

DŮVĚRA KLIENTŮ NÁS POZITIVNĚ NABÍJÍ A VELMI SILNĚ ZAVAZUJE

Poslední dny v roce jsou vždy prostorem pro bilancování a hodnocení roku uplynulého, jehož čas se pomalu krátí. Je to doba pro posouzení toho, co se povedlo, co bychom měli napravit, vylepšit či udělat lépe. Nad uplynulou 169. lázeňskou sezonou jsme se zamysleli s obchodním ředitelem Tomášem Rákem, který bude letos už po šesté slavit Silvestr na Gräfenberku.

Jaký byl ve Vašich očích rok 2016?

Inspiroující a úspěšný. Lázně na Gräfenberku jsou vyhledávaným místem pro léčbu, relaxaci a dobíjení našich „lidských baterek“, a to nás velice těší. Celý rok byl velice náročný. Okamžitě po ukončení tradiční lednové konference odborníků na psychiatrii jsme otevřeli naše lázeňské domy a přivítali první klienty. Teprve před pár dny, v polovině prosince, jsme je na nezbytně nutnou dobu uzavřeli a pustili se do pravidelné provozní přestávky. Opravujeme, renovujeme a investujeme. Po Vánocích však zase otevíráme.

Byla tedy letošní sezona rekordní?

Z pohledu vytíženosti patří letošní rok zcela jistě mezi ty

nejúspěšnější. Byl však úspěšný i z dalšího, pro nás velice zásadního pohledu – z hlediska spokojenosti klientů. Novinkou byl právě nový dotazníkový systém. Vedle klasické varianty tištěného dotazníku na pokojích a recepci nabízíme hostům také jeho elektronickou verzi. Mohou nám tak velice jednoduše a rychle sdělit svůj názor a ohodnotit naše služby.

Letošní výsledky byly velice dobré. Samozřejmě jsme zaznamenali i stížnosti a negativní reakce. Ty jsou pro nás rozhodně poučením. Jejich možné příčiny ihned prověřujeme a případné změny obratem zavádíme do praxe. Důležité je, že se k nám klienti rádi vrací a naše lázně v srdci přírody doporučují. Důvěra klientů nás pozitivně nabíjí a velmi silně zavazuje.

Co chystáte pro klienty na příští rok?

Naši hosté si už zvykli na pravidelné zavádění novinek. I v roce 2017 je jistě překvapivě a potěšivě. Hlavní změny se týkají služeb Sanatoria Priessnitz: budova získá zbrusu novou kuchyň a zázemí pro kuchaře, bude dokončena druhá fáze rekonstrukce pokojů a do centrální haly se vrátí středový výtah. Vždyť vedle centrálního schodiště existoval už v roce 1910! Jsem proto přesvědčen, že tato změna vrátí prostoru jeho původní funkcionální komplexnost. Vzpomeňme, že budova na začátku 20. století jako první v monarchii disponovala centrálním vysavačem, výtahem, moderním systémem vytápění.

V exteriérech budou moci hosté vnímat stále se vylepšující parky, promenádu, kvetoucí inhalatorium, nové dětské herní prvky a také dokončení druhé etapy unikátního přírodního parku pro rodiny s dětmi Háj vily Ozdravy. Naše nabídka se rozšíří o nové typy léčebných a medical wellness pobytů, horkou novinkou budou akční pobyty ve speciálních termínech s pestrým doprovodným programem.

Na co konkrétně byste čtenáře v roce 2017 pozval?

Rok 2017 bude plný nádherných akcí a pobytů. Jistě výjimečné však bude 170. zahájení lázeňské sezony 12. až 14. května. Věřím, že si naši hosté a čtenáři Lázeňských pramenů nenechají tuto událost ujít. Kdo totiž nepoznal atmosféru Gräfenberku a nepocítil sílu zdejší přírody, nenaplní nikdy všechny svoje smysly.

Co byste našim čtenářům vzkázal do nového roku 2017?

Dnešní doba nás zrychluje, utlačuje, nutí stále k vyšším výkonům a totálně potírá naši přírodní tvář a sílu. Proto chci popřát všem čtenářům, klientům, hostům a příznivcům odkazu Vincenze Priessnitze, abychom všichni našli sílu naslouchat našemu tělu, porozumět mu, dát mu, co potřebuje, a žít co možná nejvíce v symbióze s přírodou. Pak totiž budeme mít vše, co mnohdy jinde jen těžko hledáme.

vj

TIP NA VÝLET

POZNEJTE POHNUTOU HISTORII NEJSEVERNĚJŠÍ OBCE KRAJE

Čtyřicet kilometrů vzdálená Bílá Voda se nesmazatelně zapsala do církevních dějin. Věhlas získala díky piaristické koleji, stala se centrem múzických umění, žila zde princezna Mariana Oranžská. V 50. letech minulého století se však stala nucenou „přestupní stanicí do nebe“ všech rádovalých sester. S nevídaně pohnutou historií malé slezské vesničky se můžete seznámit v tamním ojedinělém muzeu.

ÚTOČIŠTĚ NIZOZEMSKÉ PRINCEZNY

Do osudu malé pohraniční vesnice v Rychlebských horách zasáhla celá řada událostí. V osmnáctém a devatenáctém století platila za centrum vzdělanosti na Jesenicku, existovalo zde v celém Slezsku proslulé piaristické gymnázium. V Bílé Vodě žila také pruská princezna Mariana Oranžská, jedna z nejliberálnějších šlechticů své doby. Dcera nizozemského krále Viléma I. se do izolovaného Slezska uchýlila před tehdy skandálním rozvodem s princem Albertem Pruským.

INTERNAČNÍ TÁBOR PRO JEPTIŠKY

Mezi tragické okamžiky patří války o dědictví rakouské, zajatecké tábory v období druhé světové války, pochody smrti, odsun německy mluvícího obyvatelstva. Nakonec se Bílá Voda stala jedním z internačních táborů, do kterých bylo komunistickým režimem během jediné zářijové noci v roce 1950 umístěno více jak 10 tisíc řeholnic. Ještě před listopadem 1989 žilo v Bílé Vodě na čtyři sta sester ze třinácti kongregací.

OJEDINĚLÉ MUZEUM

Nejen vyhnanství řeholnic připomíná v Bílé Vodě unikátní muzeum, které bylo otevřeno 7. září 2012, v den narození prvního rektora tamního piaristického gymnázia Antonína Jana Nepomuka Brosmana. Expozice muzea je rozdělena do dvou sálů. První mapuje vzestupy a pády obce a osudové okamžiky spjaté s katolickou církví.

PŘESTUPNÍ STANICE DO NEBE NA KONCI SVĚTA

Druhá místnost je věnována internaci jeptišek komunistickým režimem od roku 1950 do roku 1989. Řeholnice v Bílé Vodě žily v devatenácti domech, měly také charitativní domov pro přestárlé sestry, nazývaný „přestupní stanice do nebe“. Ojedinelý je zde také místní hřbitov, na kterém jsou pochovány stovky žen z nejrůznějších katolických řádů. Poslední sestřičky - cyrilky, které v Bílé Vodě žily, odešly v roce 2002.

Unikátní bělovodské muzeum můžete v zimní sezoně navštívit denně kromě pondělí od 10 do 17 hodin. Víkendy a svátky dle tel. domluvy +420 725 142 241. Více se dozvíte na www.muzeumbilavoda.cz.

vj

„HOSTIÁRNA“ BÍLÁ VODA

Ještě těsně po II. světové válce si spousta farností pekla hostie sama. Dnes v celé zemi existuje jediná hostiárna, a to právě v Bílé Vodě.

z jednoho plátu oplatky
vyřežou asi 50 hostií

denně vyrobí 100 000 hostií,
ročně cca 20 milionů

zbylé pláty se prodávají jako chipsy

denně vyrobí také až 1000 krabiček
lázeňských oplatků

www.unita.caritas.cz

LÁZEŇSKÝ FEJETON

JAK PROŠEDIVĚLY PANKER V KONGRESOVYM ZALE SLZU URONIL

Jako spravný patryjot sem tež vyrazil na koncert kapely, co se menuje stejně jak ty naše fajne lazně. Ludi plno, u šaten fronta, v Kongresovym zale hlava na hlavě. Spektrum široke, od kožené bundy s hřebíkama po ancuk, od pečlivě učesane ofiny a la Trump až po všelijake „komedije na hlavě“. Co by na to řekl Prisnic? Zadržny něvi.

Osmá hodina davno odbila, publikum už nervozní, jak přibývalo vypitých piv a fronta u šaten se někračila. Občas kdosi nahlas zahvízdnul, jak by to mohlo cosik změnič.

No a konečně se cosik džeje, snad už se dočkami tich našich slavných rodaku, muzikantu z Prisnic. Ale ono ni! Když sem na vlastní oči spatřil, že na podijum neleze Švejdik s Kružikem, ale lazeňsky obchodní ředitel s kulturním referentem, malem mě porážilo. Či chlopi maju ale kuraž! No ale byla ve mně mala dušička, jak to s nima dopadne. Pankerš nevěřicně čuměli, kdosi zahvízdnul, jak by to mohlo cosik změnič. Ale sotva se synci s pivama vzpamatovali, přišel druhý šok. Francišek kulturní referent vzal mykrofon a s noblesum sobě vlastní řekl vyjevenemu audytoriju, že by jim chtěl poklonu složit! Že pry před koncertem přemýšlal, kdože to dněška přídže, jaky druh ludi, a věil že muši smeknuč, jaka užasna společnost se to sešla! Tož partija s pivama zůstala stač s otevřenem hubum. Nic podobneho synci eště v životě něslyšeli! Aj při tich slovach nejeden prošedivěly panker slzu uronil.

No ale šou eště někončilo. Obchodní ředitel hned pote se svojim typickým klidem připomněl, že v utery měl menovec kapely, Vincenc Prisnic, geburctag! Jak by stal před zaplněnum poslucharnum vysoke školy a ni před stohlavym davem na pařbu natěšenych samorostu v sobotu večer! Tož co vam budu povědač, byl to další majstrštyk našeho obchodního ředitela, ale i tak se mi ulevilo, když se s Franciškem dostali v bezpečí z podija.

No ale to eště něbyl konec, po nich se na podijum vydrapal eště třetí blahovec. Kupodivu se tak i menoval – jakysik Bohdan Blahovec, udajně „přítel kapely“, cokoliv už to znamena. Čapnul mykrofon a evidentně při chuti předved cosik mezi zontag chvilum pojezje, koncertem rapera z Bruklynu a politickým projevem Miloša Jakeša. Později sem se dozvěděl, že pry to je tež režiser. Tož mi to jeho představeni lecos osvětliło z naši česke kynomatografije.

No a potom už přišli Prisnic a začal koncert. Jak začal Kružik řezat do kytary, všekym, kdo přišli na ty fajne písničky od Vaška Neckařa, začalo byt jasne, že se stal omyl. Pivo se čepovalo ostošest a jeden hyt za druhym zněl v hysterických prostorach Kongresaku. Jaromir Nojnundnojnzyk se vlnil jak dycky, i když v nekuřackym prostředí ho to stalo všeky síly. I ten Blahovec tam furt na podiju cosik

robil, není jasne co. Publykum podupavalo a nořilo se s muzikem střidavě do deprese aj ekstaze, jak to v tich našich horach i v živoče chodži.

No byl to povedeny večer, ani hajzly něbyly poblite jak na psychofarmakologicke konferenci. Zkratka a dobře, jak se cosik menuje Prisnic, je to zaruka kvality a urovně, aji s elektrickyma kytarama!

Občan z Grafenberku puvodem z Prajske

SLOVNÍČEK

ancuk	oblek
partija s pivama	posluchači punkové kapely
geburctag	narozeniny
majstrštyk	mistrovský kousek
zontag chvila pojezje	nedělní chvilka poezie
hyt	oblíbená píseň, pecka
hystericke prostory	historické prostory
Jaromir Nojnundnojnzyk	Jaromír 99

NAŠE LÁZEŇSKÉ DOMY

MALÝ PRKENNÝ DŮM K 190. VÝROČÍ PRIESSNITZOVÝCH LÉČEBNÝCH LÁZNÍ (1826–2016)

Osada Gräfenberk měla na počátku 19. století jen osmnáct domů, nejvýše stálo stavení Priessnitzů. V něm se narodil Vincenz Priessnitz, zakladatel novodobé vodoléčby jako součásti světového proudu přírodního léčitelství. Za necelých 30 let se mu podařilo přetvořit bídná zemědělská hospodářství na prosperující lázně světového věhlasu. Tomu odpovídala i stavební aktivita, kterou dokumentuje řada autorů písčích o Priessnitzovi, včetně celé řady vyobrazení jak v knihách, tak volných litografií. S pomocí dvou vyobrazení se pokusíme tuto změnu rekapitulovat.

Nejstarší dochovaná litografie Gräfenberku. Zdroj: SOKA Jeseník

Malý prkenný dům. Zdroj: SOKA Jeseník

PRVNÍ SKUTEČNÝ LÁZEŇSKÝ DŮM Z ROKU 1826

Pohled na Gräfenberk roku 1832 nám ukazuje jádro lázni okolo Priessnitzova kamenného domu čp. 175, který stojí vlevo na rozcestí u dvou topolů. Tuto podobu získal roku 1822, kdy Priessnitz přestavěl své rodné dřevěné stavení. Za ním vlevo se vypíná stěcha bývalé dřevěné stodoly, která byla roku 1829 přestavěna pro letní ubytování stále narůstajícího počtu pacientů. Naproti tzv. rodného domu stojí jakoby jednopatrový dvojdoměk s půdňi vestavbou. Jde o starý, původně dřevěný lázeňský dům (Altes Badehaus) s 12 obyvatelnými světnicemi a jídelnou z r. 1826 a k němu r. 1832 přistavěný kamenný dům s 18 světnicemi, jídelnou, dvěma vanami v přízemí a s třetí vanou a sprchou ve dřevěném přístavku. Právě dům z r. 1826 můžeme považovat za první skutečný a zcela funkční lázeňský dům.

DOMEK S JÍDELNOU PRO 200 OSOB

V pravé části kresby, kde se cesta rozchází do tří směrů, stojí malý domek. Na tomto místě nechal Priessnitz r. 1834 postavit velkou budovu s 19 světnicemi a jídelnou pro 200 osob. V přízemí byly rovněž vany. Tento tzv. „Prkenný dům“, který bychom dnes mohli situovat do místa dnešního jezírka, byl později zbořen.

DŘEVĚNÝ DOMEČEK SE ZVONIČKOU

Priessnitzovy léčebné úspěchy a rozmach lázni pomohl i jeho sousedům, kteří ubytovali pacienty a pozvolna též bohatli. Proto postupně zmizela většina původních horských stavení a byla nahrazena dalšími léčebnými

domy. Na vzácné fotografii vidíme dřevěný domeček s malou věžičkou pro zvonek na střeše, který stál za Priessnitzovým rodným domem. V staré priessnitzovské literatuře byl označován jako „Malý prkenný dům“ se dvěma vanami, zřízený r. 1829. Zvonek vyzváněl k poledni a ke mšim. Muž v popředí zachycený fotografem J. Springerem není nikdo jiný než Priessnitzův zeť Johann Ripper se svou dcerou Zdenkou. Přibližně na tomto místě si nechal roku 1900 postavit Priessnitzův vnuk Vincenz Alois stavitelem J. Grögrem lázeňský dům, pro nějž se vžil název podle poskytovaných služeb Douche. Dnes v něm sídlí pošta a nedávno zde byla otevřena solná mikroklimatická jeskyně Solvita.

Mgr. Květoslav Growka
SOKA Jeseník

KONFERENCE SE ÚČASTNILI ŘEČNÍCI ZE ČTYŘ EVROPSKÝCH STÁTŮ

Na počátku října se konal již 11. ročník Konference s odkazem Vincenze Priessnitze o významu lázeňské péče. Od pátku do neděle v Zimní zahradě Sanatoria a v areálu lázni probíhaly přednášky a workshopy různého zaměření. Společným jmenovatelem příspěvků řečníků z Česka, Slovenska, Maďarska a Německa byly přirozeně možnosti zlepšování péče o zdraví člověka a aplikování netradičních léčebných metod.

Úvodní den konference byl tradičně věnován spíše historii než klasickým medicínským tématům. Po zahajovací přednášce MUDr. Jaroslava Novotného, primáře hostitelské instituce následovaly dvě zajímavá a pro mnohé oddechové příspěvky, které posluchače přenesly zpět do minulosti.

PODOBY PRIESSNITZE ANEB CO UKRÝVAJÍ ARCHIVY

Archivář jeseníckého archivu Mgr. Květoslav Growka přítomným představil různé podoby zobrazování Priessnitze od pokusů realistického ztvárnění až po portréty téměř glorifikující génia vodoléčby. Vedle litografií, kreseb, akvarelů, olejomalb, fotografií a daguerrotypií, neopomněl ani knižní a novinovou grafiku, busty, pomníky, medaile, odznaky, pohlednice a poštovní známky. Neméně zajímavá byla přednáška PhDr. Dany Motyčkové, CSc. a PhDr. Kateřiny Sedlické z Etnologického ústavu Akademie věd ČR týkající se vzniku přírodoléčebných hnutí v 19. století a jejich pohledu na Slezana Priessnitze.

NÁVŠTĚVA Z NĚMECKA

Páteční přednáškový blok uzavřely prezentace dvou vzácných návštěv z Německa. O vlivu Kneippa a současném praktikování Kneippova učení v Německu přednášel místopředseda společnosti Kneipp-Bund Dr.

Sigurd Scholze. Jeho kolegyně z Německého spolku přírodního léčitelství a docentka Akademie celostní medicíny v Heidelbergu Ursula Gieringer také neopomenula důležitost dodržování metod Priessnitze i Kneippa v dnešním hektickém světě 21. století.

UNIKÁTNÍ KARBOXYTERAPIE

Sobotní dopoledne patřilo dvěma tématům. Jako první se představili lékaři a fyzioterapeuti Priessnitzových léčebných lázní s výsledky lázeňské rehabilitační léčby pacientů s chronickou obstrukční plicní nemocí (CHOPN). Druhým tématem bylo využití karboxyterapie, tj. podkožní aplikace plynových injekcí s CO₂, v medicínském a lázeňském praxi. Metoda i výsledky prezentované MUDr. Hanou Zelenkovou, Ph.D., MBA, majitelkou Dermatovenerologického oddělení sanatorního typu ze slovenského Svidníku, a Dr. Farkasem Ballagim, primářem nemocnice z maďarského lázeňského města Kapuváru, přítomně opravdu zaujaly. Tato nechirurgická, neagresivní, minimálně invazivní, netoxická, bezpečná, finančně nenáročná, bez vedlejších účinků a pro pacienta příjemná

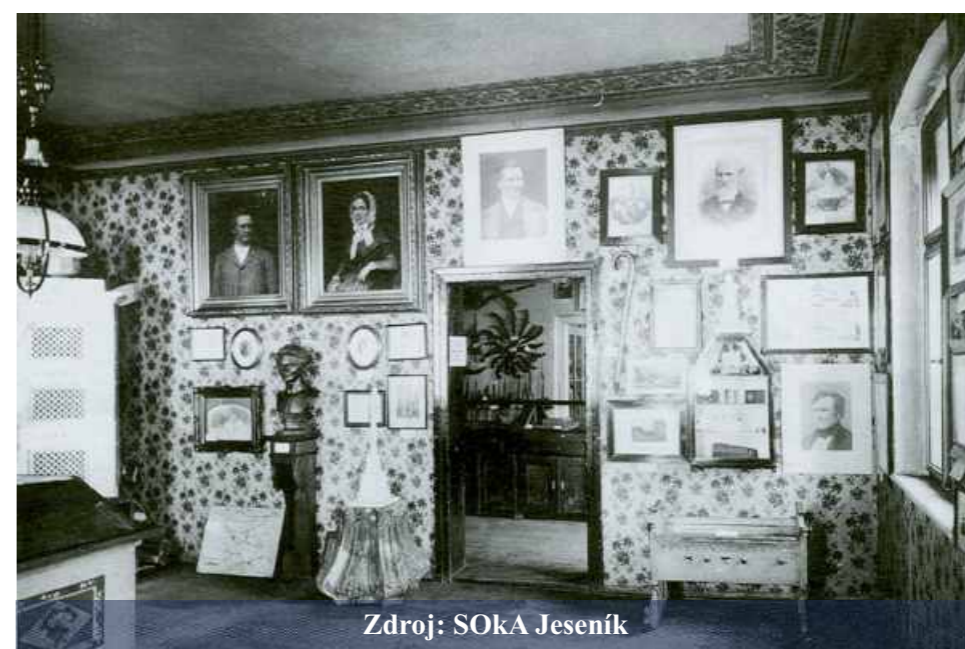
metoda má totiž široké možnosti uplatnění a skutečně vynikající výsledky. Je využívána k urychlování hojení bérčových vředů, syndromu diabetické nohy, při poruchách prokrvení, stavech po infarktu myokardu, migrénách a je intenzivně aplikována také v estetické dermatologii.

VÝJIMEČNÉ OVZDUŠÍ I HYDROGEOCHEMIE

Odpolední blok se vrátil k tématu jeseníckých lázní. Mgr. Zdeněk Trískala z Ministerstva zdravotnictví ČR pohovořil o stavu ovzduší v lázeňských místech, včetně Jeseníku. Mgr. Viktor Goliáš, Ph.D. a Bc. Tomáš Kohn představili výsledky nového hydrogeochemického výzkumu lázeňských pramenů a vod v okolí Priessnitzových léčebných lázní. RNDr. Marie Bičíková z Endokrinologického ústavu pohovořila o vztahu vitamínu D k autismu. Sobotní den uzavřela Doc. MUDr. Dobroslava Jandová z FN Královské Vinohrady s kolegy Ing. Otakarem Morávkem a Mgr. Pavlou Formanovou pojednáním o Priessnitzových procedurách z pohledu konvenční a nekonvenční medicíny.

Konference vyvrcholila nedělním workshopem GRÄFENBERG WALKING a prezentací vznikajícího environmentálního parku Háj víly Ozdravy.

vj

Zdroj: SOKA Jeseník

DOKONČUJE SE 2. ETAPA HÁJE VÍLY OZDRAVY

V říjnu a listopadu upoutával pozornost návštěvníků Balneoparku a Slovanského pramene stavební ruch v lese u nedaleké křižovatky. „Staví tady voliér,“ bylo možno zaslechnout zpočátku. A později zase: „Jé, podívej, iglú!“ Neobvyklá kupolovitá stavba je součástí vznikajícího Háje víly Ozdravy a její účel bude nanejvýš neobvyklý – půjde o „hejkalův domeček“.

Domek, který bude jakýmsi informačním centrem celého herního prostoru, je stavěn metodou Super Adobe. Využívá se lokálních materiálů přímo z pozemku, základní stavebninou je směs hlíny a cementu, kterou se plní tzv. nekonečné pytle. Pytle se tvarují, kladou na sebe a udusávají. Tvar Super Adobe staveb je většinou rotundovitý. Jakmile je hotova hrubá stavba, lze pytle omítnout např. hlínou s příměsí dalších materiálů. Princip systému Super Adobe vychází z tradiční iránské lidové architektury. Do západního světa jej přenesl architekt iránského původu Nader Khalili.

No a k čemu bude domek sloužit? „Vila Ozdrava je sice paní celého Háje, ale nepobývá v něm trvale. O Háj se stará správce, kterým je hejkal Zurčala. Domek bude jakýmsi jeho sídlem, odkud bude dohlížet na provoz a informovat lidské návštěvníky,“ uvádí autor projektu Jan Tajboš.

V dolní části herního prostoru byl v rámci druhé etapy postaven vodní prvek s názvem „Nádrže zádrže“. U dvou zděných nádrží si děti v letních měsících mohou vyzkoušet stavidélka a pumpu. Vedle pak vzniklo „Opidium“, pahorek s věží, který je určen k lezení.

Na realizaci netradičního herního prostoru „Háj víly Ozdravy“, jehož účelem je „setkávání dětí s přírodou“ finančně přispěl Olomoucký kraj.

jg

S PRIESSNITZEM EVROPOU KŘÍŽEM KRÁŽEM

LÁZNĚ V NĚMECKÉM RADEBEULU

V minulém díle jsme se zatoulali do Saského království, které se v 19. století stalo kolébkou německého přírodního léčitelství. Především jsme si představili drážďanského hydropata Dr. med. Heinricha Lahmanna. A v Sasku zůstaneme i tentokrát. Zavítáme do města, mezi jehož nejnámější osobnosti patří otec Vinnetoua Karel May.

Friedrich E. Bilz v roce 1882.
Zdroj: SOKA Jeseník

Dnešní saské město Radebeul je turisty vyhledáváno pro atraktivní muzeum spisovatele Karla Meye s rozsáhlou expozicí o životě severoamerických indiánů. Ovšem kdysi ho pod starým jménem městské části Oberlößnitz proslavil jiný muž, Friedrich Eduard Bilz (1842–1922), zakladatel vodoléčebného sanatoria (Bilz' Natur-Heilanstalt). Tři dodnes existující léčebné domy jsou toho dokladem a zároveň kulturními památkami.

TKALEC LÉČITELEM

Bilz se narodil v Arnsdorfu jako sedmé dítě místního zahradníka. Ve 14 letech nastoupil do učení do tkalcovny; denní 14hodinové směny, k tomu poloviční v sobotu, to bylo pro něj těžké. Když měl 16 let, otec mu zemřel a Friedrich Eduard se vydal na vandr po textilkách. Zakotvil v městě Meerane, kde se v roce 1868 oženil a pracoval v rodinné tkalcovně. Sledoval, jak se mezi textilními dělníky šířily nemoci jako tyfus, neštovice a zejména nemoc z povolání – tuberkulóza. S manželkou Marií měli 12 dětí, ale dospělosti se dočkalo jen sedm z nich. Když v zimě 1871/72 zemřelo v městečku 389 lidí na neštovice, stal se Bilz spoluzakladatelem Spolku pro zdravotní péči a přírodní léčbu. Jeho základem se stalo propagování vegetariánské stravy, světla, vzduchu, vlhkých zábalů a koupelí; tedy stavu naprosto odlišného od prostředí textilních fabrik.

ŽIVOTNÍ ŠTĚSTÍ SPOČÍVÁ V NÁVRATU K PŘÍRODĚ

Do svých 40 let sbíral Bilz zkušenosti s vodoléčbou a v roce 1882 vydal vlastním nákladem knihu *Das menschliche Lebensglück – o podmínkách, jak dosáhnout životního štěstí návratem k přírodě*. Kniha byla příručkou, jak léčit celou rodinu. Brzy vyšla v dalších dvou vydáních a rokem

Sanatorium Zámek Löbnitz, 1905. Zdroj: SOKA Jeseník

1888 se Bilz stal novou autoritou. Úspěch knihy, již se říkalo zkráceně Bilz-Buch, mu umožnil přestěhovat se přes Drážďany do Radebeulu – Oberlößnitz, čtvrti, kde bydleli zámožnější obyvatelé. Zde v roce 1890 koupil dům Albertsberg, aby ho přestavěl na lázně, o dva roky později zřídil v klasicistní vile sanatorium s vodoléčebnými procedurami pro 15 pacientů (léčebný dům I). Prvním šéflékařem se stal Julius Hermann Päßler, neboť Bilz neměl žádné vzdělání pro vedení takového ústavu. O to více měl podnikavosti, ačkoli vše mu nevycházelo. Např. selhal projekt, kdy v roce 1897 začal s českým spisovatelem Wilhelmem Resselmem vydávat časopis *Bilz' Gesundheitsrat* – ilustrovaného ročního rádece pro přírodní léčbu s humoristickou přílohou. O abonenty měl bohužel nouzi.

ROZVOJ BILZOVÝCH LÁZŇÍ

Ovšem o pacienty nikoli. Brzy jejich přílivu přestal léčebný dům stačit a v roce 1895 zprovoznil novostavbu záměcku Löbnitz (léčebného domu II) se 70 lůžky. K tomu přikoupil usedlost Jägerberg, kde s rodinou bydlel (Villa Bilz). A o rok později vystavěl severně léčebný dům III a IV, takže na přelomu století vykazovaly jeho lázně 150 míst. K lázním patřilo 7,5 hektaru pozemků a ovocných sadů určených k procházkám, sportování a léčebným vzdušným a slunečním kúrák. Kopec nad lázněmi zdobila rozhledna, módní ruina hradu, pavilony, altány a další prvky tvořící tzv. Rodinné lázně. K nim patřila hřiště na kopanou, tenis i třeba dětský kolotoč.

ZDRAVÁ LIMONÁDA SINALCO

Bilzovy metody vedly k obnově pacientových vlastních ozdravných sil pomocí přírodních prostředků, zejména

vodoléčby, masáží a vzdušných kúr. Velmi oblíbený byl bazén s umělými vlnami. Proto i výčet nemocí, s nimiž sem pacienti přijížděli, byl značný. Bilzova podnikavost se projevila i v nabídce nealkoholického osvěžujícího nápoje Bilz-Brause pro „žaludek, nervy, revmatismus a plicní potíže“. Aromatický nápoj je dodnes znám pod názvem Sinalco.

ZÁNÍK ÚSPĚŠNÝCH LÁZŇÍ

V roce 1905 odevzdal Bilz vedení lázní svému synu Maxi Alfredu (1877–1939), lékaři a jejich asistenti se zde pak střídali průběžně. Friedrich Eduard Bilz zemřel 30. ledna 1922 a je pohřben na místním hřbitově poblíž svého přítele Karla Meye. V dalších letech do vedení lázní nastupovali další Bilzovi synové, kteří museli překonávat obtíže doby počínaje ekonomickou krizí, nástupem nacismu a konče světovou válkou, kdy wehrmacht udělal z lázní vojenský lazaret. V roce 1945 byl po obsazení Rudou armádou z větší části zdemolován. V letech 1946–1991 sloužilo sanatorium školským účelům, především jako internát. V současnosti je v soukromých rukou a budovy byly rekonstruovány pro účel bydlení.

Mgr. Květoslav Growka
SOKA Jeseník

TIP NA VÝLET

ZÁMEK NEBO HRAD? A CO TAKHLE PEVNOST?!

Máte chuť poznávat kulturní zajímavosti či historii okolí, ale bojíte se, že v zimních měsících toho již mnoho k navštívení není? Nezoufejte, i polské příhraničí nabízí četné možnosti kulturního vyžití. A pokud vás již omrzela romantika zámeckých pokojů, vydejte se třeba po stopách vojenského opevnění z doby slavného generála Laudona.

VE STOPÁCH GENERÁLA LAUDONA

Necelých 80 km od Jeseníku se poblíž Slezských Žabkovic (Żabkowice Śląskie) nachází obec Stříbrná Hora (Srebrna Góra) s monumentálním komplexem opevnění. Stříbrnohorská pevnost vědčí za svůj vznik již zmíněnému rakouskému generálu Ernstu Gideonovi von Laudon, který při tzv. třetí slezské válce (1756–1763) našel slabinu v opevnění pruské části a vpadl právě Stříbrnohorským sedlem na území Friedricha II. Velikého. Pruský král zde nechal po této nemilé zkušenosti vybudovat na obranu před rakouským vojskem rozsáhlou stavbu, která je dnes jednou z největších svého typu v Evropě.

Cesta autem netrvá z Jeseníku ani tak dlouho. Po hodině a půl jízdy v převážně rovinném terénu se stává příkré stoupání obcí Stříbrná Hora jistým zážitkem. Vyjedete až na horní parkoviště pod tvrzí, odkud následuje chůze pěšky. K hlavní atrakci – donjonu – je to jeden kilometr mírného stoupání po asfaltové cestě lesem. Odměnou vám budou úchvatné výhledy či horký nápoj v informačním kiosku vyhřívaném příjemně salajickými krbovými kamny. A samozřejmě návštěva centra celého opevnění! Podél cesty i uvnitř pevnosti potěší českého návštěvníka informační cedule s překladem také v naší rodné řeči a ochotná obsluha pokladny, která vám zajistí letáček s popisem prohlídkové trasy v češtině. Když půjdete sami či s polským průvodcem ve skupině, nemusíte se bát, že byste ztratili přehled.

FORT POSLEDNÍ OBRANY

Nejvíce navštěvovanou částí opevnění je tzv. donjon. Ve vojensko-stavebním slovníku byste našli, že se jedná o „fort poslední obrany“, tedy konstrukčně nejbezpečnější místo opevnění. Zdejší donjon je tvořen čtyřmi spojenými věžemi obklopenými hlubokým příkopem. Z vnější strany příkopu navazovalo dokola sedm bastionů, které také plnily obranné funkce. Navíc obsahovaly kasematy tvořící zejména hospodářské zázemí pevnosti – nacházel se v nich např. lazaret, pivovar či pekárna. Jako ubytovací kapacity se ovšem příliš neosvědčily. Vlhko a chlad zapříčinily nutnost stavby kasáren dole v městečku. Vojenským útokům čelily také předsazené pevnůstky – forty: Ostrog, Wysoka Skala a Rogow, z nichž první zmíněný je nejvíce zachovaný a zpřístupněn návštěvníkům.

Pokud vás vojenská historie příliš nebere, musíte alespoň ocenit velkolepost tohoto architektonického díla. Po jeho zhlédnutí vás vůbec nepřekvapí, že na stavbě započaté v roce 1765 pracovalo cca čtyři tisíce dělníků. Pevnost byla dokončena v roce 1777 a dá se říci, že nebyla nikdy dobyta. K obléhání došlo prakticky jen jednou, a to napoleonskými vojsky v roce 1807. Posádka se na pevnosti ubránila, zplundrované městečko však takové štěstí nemělo.

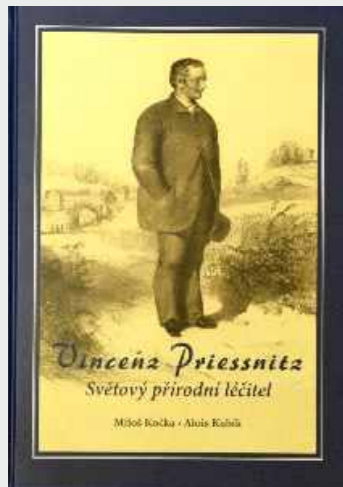
Na paměť této události se zde každý rok v červnu koná působivá rekonstrukce bitvy. Komu tedy toulavé boty v zimě nechodí, může navštívit toto zajímavé místo i za teplejších dnů.

Mgr. Jarmila Peňázová
LIC

KNIŽNÍ TIP

VINCENZ PRIESSNITZ. SVĚTOVÝ PŘÍRODNÍ LÉČITEL.

Miloš Kočka, Alois Kubík

Nakladatelství
Pavel Ševčík – VEDUTA 2016,
181 stran

Již od roku 2006 se můžeme těšit z knihy Miloše Kočky a Aloise Kubíka o zakladateli zdejších lázní Vincenz Priessnitz – Světový přírodní léčitel. Noví čtenáři ji však letos v prodejních místech hledali marně. Dobrou zprávou je, že se sklonkem roku jsme se peccí jen dočkali druhého vydání a mnozí již nadšeně listují stránkami nejen s četnými historickými portréty a vyobrazeními krajiny, ale také s kresbami léčebných postupů a pomůcek.

Celkem 181 stran je totiž rozděleno do dvou částí – Obraz života a doby a Obraz léčby. První částí vás M. Kočka provede obdobím od příchodu rodiny Priessnitzů na Gräfenberk (dnešní Lázně Jeseník), přes počátky a rozmach zdejší vodoléčby, až k odkazu Vincenze Priessnitze po jeho smrti. Pozoruhodná je například pasáž o návštěvě americké lékařky Elizabeth Blackwellové či popis léčení Nikolaje Vasiljeviče Gogola dochovaný z jeho dopisů přátelům. Znamé je jeho vyjádření o osobnosti V. Priessnitze: „Tento muž vládne vodou, jako Napoleon vládl vojákům.“

Druhá část bývá vyhledávanou zejména pacienty, kteří chtějí přijít na kloub významu tradičních procedur v dnešní léčbě. A. Kubík zde popisuje počátky vodoléčby již od antického Hippokrata ve vztahu k Priessnitzovým myšlenkám. Více se však zaměřuje na jednotlivé léčebné postupy jako obklady, zábaly, koupele, polévání, pobyt na čerstvém vzduchu či slunci a tzv. pohybovou terapii. Zajímavostí jsou také výňatky z Priessnitzovy Rodinné knihy o vodě, kterou věnoval své dečce Sofii.

Díky přehlednosti kapitol a jejich stručnému nástinu hned v obsahu knihy se můžete k oblíbeným pasážím snadno vracet. Knihu lze zakoupit v Lázeňském Informačním Centru či na recepci lázeňského domu Priessnitz.

Mgr. Jarmila Peňázová
LIC

PŘIPRAVUJE SE NOVÉ VYDÁNÍ ATLASU PRAMENŮ

Atlas jeseníckých pramenů a drobných památek vyšel v roce 2007 a je zatím nejucelenější publikací popisující slovem i obrazem unikátní soubor pramenů v okolí Jeseníku. Jeho autor Lukáš Abt nyní připravuje druhé, rozšířené vydání.

Knihu vydanou před devíti lety připravil Tomáš Knopp, který zpracoval rozsáhlý materiál shromážděný autorem od devadesátých let. Jenže čas běží, náklad už je téměř rozsebrán a hlavně, obnovených pramenů především na Studničním vrchu dále přibývá! S nadsázkou by se dalo říci, že nemalá část prvního vydání knihy už není aktuální, protože se obnovují další a další místa. Rok po vydání atlasu byl objeven do té doby neznámý pramen Johanna Petera, obnoven byl Vídeňský pramen, pramen Anna, přírodní sprcha Svornosti a další lokality, které na fotkách v atlasu najdete ještě ve zchátralém stavu. Spoluautor atlasu Tomáš Knopp, který předčasně zemřel v roce 2008, má dnes už také svůj nový pramen. To jsou jen některé z „novinek“ posledního desetiletí.

Je proto potěšující zprávou, že už brzy bude k mání nové, aktualizované vydání Atlasu jeseníckých pramenů. Lukáš Abt se svými kolegy z Jesenícké platformy knihu nejen obměňuje na základě momentálního stavu, ale změnil i její pojetí.

„Nové informace jsou samozřejmostí, ale snažili jsme se celkově o širší záběr nejen fenoménu pramenů, ale i vnímání krajiny jako takové. To znamená, že kromě popisných vlastivědných informací chceme přidat i různé postřehy, historky, doplnit knihu dalšími přílohami. O nové grafické pojetí knihy a úpravu původních fotek se pak postará Jan Macháček. Na výsledek jsme sami zvědaví,“ uvádí Lukáš, který se památkám věnuje nejen co se týče psaní, ale sám jich také několik obnovil. Naposledy letos na jaře zajistil výstavbu Gilbertova odpočívadla.

A kdy se nové knihy dočkáme? „Chceme knihu stihnout do 22. března, kdy je v kalendáři Světový den vody. Byl by to ideální termín pro představení nového atlasu veřejnosti.“

„PŘED PÁR LETY SE PRIESSNITZOVY LÉČEBNÉ LÁZNĚ VYDALY SPRÁVNOU CESTOU,“ ŘÍKÁ STAROSTA NEDALEKÉ OBCE

Málokdo ví, že Priessnitzovy léčebné lázně leží na území, které dříve patřilo do katastru nedaleké obce Česká Ves. Zřídka také ví, že Sofie Priessnitzová, Vincenzova žena, byla dcerou tamního šoltyse a jeho konkurent Johann Schroth, zakladatel Lázní Dolní Lipová, z této vsi rovněž pocházel. I dnes lázně a dvou a půl tisícovou obec pojí nepřehlédnutelná pouta a spolupráce. Jedním ze strůjců společných aktivit je českoveský starosta Petr Mudra.

Snažím se tedy tato krásná místa šetrným a nedevastujícím způsobem ukázat a zpřístupnit i ostatním turistům.

Stal jste se iniciátorem vzniku regionální karty JESENÍKY RegionCard. Jaké výhody má proti jiným bonusovým kartám, které jsou turistům v regionu nabízeny?

Karta je takovým malým dárkem ubytovaným turistům na Jeseníku a zvýhodněnou cestou ke zdejším zajímavým cílům. A že u toho ještě ušetří, je další dárek. Veškeré informace lze najít na www.jesenikyregioncard.cz.

Velmi úzce spolupracujete s Priessnitzovými lázněmi, proč?

Historicky je Česká Ves s Priessnitzovými léčebnými lázněmi pevně spjata. Priessnitzové (pozn. redakce: Priessnitzové opravdu bez „e“) byli významný rod v dějinách obce, z něhož pocházela Priessnitzova žena Sofie. Kromě historie nás spojuje také geografické území, tj. Sokolský hřbet, který je doslova rájem pro turisty, cyklisty a milovníky přírody. Před pár lety se Priessnitzovy léčebné lázně vydaly správnou cestou, kdy se lázeňská péče nesoustřeďuje jen do lázeňských domů, ale i do krásného okolí. Od té doby vzniká plno společných nápadů na zpřístupnění zajímavých míst turistům, které postupně realizujeme. Považuji to za pěkný příklad spolupráce soukromého a veřejného sektoru.

V letošním roce jste s Priessnitzovými lázněmi iniciovali a vlastně realizovali projekt JESCYklo. Byla to těžká cesta? Co od projektu očekáváte? Budete jej dál rozvíjet?

Cyklotrasy od léta rozšiřují nabídku pro, řekněme, běžné cyklisty a cykloturisty, a zároveň propojují dva současné fenomény Jeseníka – Rychlebské a Lipovské stezky určené pro zdatné bikery. Od myšlenky „pár“ označených cyklookruhů po většinou lesních cestách jsme se posunuli až k velkému projektu, zahrnujícímu zhruba sto kilometrů tras vedoucích převážně v okolí lázní a České Vsi. Velká rozloha zamýšleného území, množství majitelů pozemků i další náležitosti s sebou přinášely řadu problémů, ale dobré dílo se zdařilo. Projekt byl úspěšně realizován hlavně díky velkému nadšení všech zapojených. Kromě Priessnitzových lázní patří poděkování za spolupráci Lesům ČR a Arcibiskupským lesům Olomouc, přes jejichž pozemky velká část tras vede, ale i Olomouckému kraji a Mikroregionu Jesenícko, kteří projekt podpořili finančně.

A další budoucnost? Určitě další propagace a možná i nové okruhy. Více se dozvíte na www.jescyklo.cz.

Kromě cyklookruhů jste otevřeli v roce 2016 naučnou stezku. Jaké aktivity plánujete na příští rok?

Naučná stezka opět propojuje řadu zajímavých míst, prameny, skály, vodní atrakce, obnovenou kapličku u Lesního domova nedaleko lázní, vyhlídky na krásná místa. Je rovněž pěší spojnicí Čertových kamenů a lázní.

Ing. Petr Mudra

starosta obce
Česká Ves

Rádi bychom všechny zmíněné aktivity dále propojovali a rozšiřovali. Velkou výzvou dalších let je rekonstrukce plaveckého bazénu. Nebojte, k tomu pár malých překvapení určitě přijdeme.

Máte přání a vize v oblasti cestovního ruchu?

Ano, mám. Přeji si, aby vzestup turistického ruchu na Jeseníku pokračoval a zároveň abychom zdejší přírodu a na první pohled „zapomenutému kraji“ dokázali zachovat jedinečnost. A to se nám podaří jedině společným úsilím a společnými vizemi. Naše problémy a starosti jsou často vzdálené tím ve velkých sídlech, a proto si v mnoha oblastech musíme pomoci sami.

vj

PŘEDSTAVUJEME NAŠE DODAVATELE PRO VELKOU RADOST Z MALÝCH OKAMŽÍKŮ

Společnost Tchibo Coffee Service Czech Republic je odborníkem na skvělý zážitek z kávy a čaje mimo domov. Poskytuje komplexní řešení kávy a čaje pro různé typy provozů. Specializuje se na dodávky do hotelů, kaváren, restaurací, kanceláří, pekáren, čerpacích stanic a cateringu. Nabízí profesionální produkty, které nejsou dostupné v běžném maloobchodním prodeji. Vychutnejte si exkluzivní kávu, kterou si doma nepřipravíte.

Jak dlouho spolupracujete s Priessnitzovými léčebnými lázněmi a jak spolupráci hodnotíte?

S Priessnitzovými léčebnými lázněmi spolupracujeme již více než pět let, tedy od roku 2011. Tohoto dlouholetého partnerství si velmi vážíme a neustále pracujeme na tom, abychom plnili vysoké nároky na kvalitu poskytovaných služeb. Naším společným cílem je perfektně připravená káva, která skvěle chutná, potěší a zpříjemní pobyt v lázních.

Vaši doménou jsou tedy horké nápoje. Jaké produkty a služby našim lázním poskytujete?

V lázních zabezpečujeme horké nápoje pro snídaňový servis. Jedná se o kávu Tchibo a čaje Sir Henry. Dále dodáváme zrnkovou kávu Piacetto Espresso, která je vyráběna exkluzivně pro profesionální gastronomii, a jemné lístkové čaje Pure. Tuto jedinečnou kávu a čaj je možné ochutnat například v kavárně Sofie, v Denním baru nebo v kavárně WIENER KAFFEE-HAUS. V kavárně Sofie připravujeme kávu Piacetto Espresso Supremo a v kavárně WIENER KAFFEE-HAUS směs Piacetto Espresso Prestigioso. V rámci našich služeb zajišťujeme i bezplatný pronájem profesionální kávové technologie, servis, baristická školení a bohatý doplňkový sortiment.

Představíte nám kávu Piacetto Espresso?

Piacetto Espresso bylo vyvinuto v duchu italské kávy. Tato káva v sobě spojuje staletí italské tradice s vášní pro ten nejvyšší požitek z kávy. Pro výrobu jsou vybírány pouze vysoce kvalitní a čerstvé suroviny. Zelenou kávu pečlivě čistíme, pražíme individuálně s cílem maximalizovat chuť, používáme speciální obaly, které uchovávají svěžest a nejlepší chuť po

dlouhou dobu. Káva Piacetto Espresso je certifikovaná pečeti Rainforest Alliance. Nechte se svést vůní kávy a přijďte si vychutnat výtečné espresso nebo různé mléčné kávové speciality, jako je například cappuccino, café latté nebo latte macchiato.

Co vnímáte jako přidanou hodnotu vaší společnosti?

Velký důraz je kladen na průběžné sledování kvality kávy – od pěstování až po šálek. Zkušenosti a vášně pro kávu jsou to, co nám umožňuje nabídnout výjimečné produkty a řešení. Tchibo je jedním z největších dodavatelů kávy na světě. Abychom této roli v každém ohledu dostáli, přebíráme odpovědnost za budoucnost světa kávy. Konkrétně to znamená, že dáváme pozor nejen na lahodnou chuť a kvalitu, ale také na ochranu životního prostředí a adekvátní životní podmínky pěstitelů kávy.

Co považujete za konkurenční výhodu společnosti Tchibo Coffee Service oproti ostatním dodavatelům kávy?

Zaměstnanci společnosti Tchibo Coffee Service mají mnohaleté zkušenosti s českým trhem, naše znalosti v oblasti profesionální gastronomie se rozvíjejí již od roku 1991. Zároveň využíváme zázemí, spolehlivost a synergii korporátní společnosti. Naším partnerům nabízíme efektivní obchodní model, preciznost, vysoké standardy kvality. Naši největší konkurenční výhodou je naše vášně a nadšení pro perfektní kávu.

Za rozhovor děkuje
Mgr. Tomáš Rak, MBA

David Murgaš

regionální manažer prodeje
Tchibo Coffee Service
Czech Republic spol. s r.o.

POZNEJ SVŮJ REGION

Naše lázně každoročně spolupracují s místním gymnáziem, které své žáky a studenty svědomitě seznamuje s bohatou historií regionu a s odkazem Vincenze Priessnitze.

Primární jesenického gymnázia si vždy v zimě, v teple školní třídy, vyslechnou prezentaci o historii „léčby studenou vodou“ na Gräfenberku v podání lázeňského průvodce. O pár měsíců později, už za letního počasí pak nejmladší gymnazisté před koncem školního roku tráví dopoledne v našich lázních, kde pro ně pedagogové ve spolupráci se studenty z vyšších ročníků připravují soutěžní stanoviště s úkoly. Jednotlivé týmy pak putují od jednoho místa k druhému a prověřují své znalosti a dovednosti.

„Cílem projektu Poznej svůj region je motivovat žáky k hlubšímu zájmu o region Jesenicka a zároveň v nich pěstovat týmového ducha – při hodnocení vždy přihlížíme i k tomu, jak děti v daném týmu spolupracují,“ uvádí jedna z organizátorek, učitelka češtiny a dějepisu Eva Knopková. „Příprava a organizace je vždy náročná, ale odměnou je nám všem příjemně strávený čas v čím dál krásnějším areálu Priessnitzových léčebných lázní, kterým bych tímto chtěla poděkovat za vstřícnost a spolupráci.“

jg

PROJEKT OČIMA ŽÁKŮ A STUDENTŮ

V úterý 24. 5. 2016 se třída prima A z nižšího gymnázia zúčastnila projektového dne s názvem Poznej svůj region. Žáci z 3. C, mezi které patří, měli za úkol s malými nezbedníky pomoci učitelkám sboru. Přes nepříznivé vyhlídky kvůli předpovědi počasí jsme se ráno o půl osmé sešli u školy a byli jsme připraveni vyrazit vstřícně plnému poznání.

Sluníčko nám svítilo na Muzikantskou stezku vedoucí k našemu cíli – Priessnitzovým léčebným lázním. Žáci se odhodlaně vydali vzhůru po stezce a bez zbytečného remcání kopec úspěšně zdolali. V devět hodin byl zahájen program dne, který zahrnoval soutěž týmů. První místo měl získat tým, který ví nejlépe o svém rodném, jesenickém regionu a umí nejlépe předvést týmovou spolupráci. Soutěž se účastnilo šest týmů: Petrásci, Šeráci, Mecháčci, Vozkové, Čertici a Pradědečkové.

Soutěžní skupiny postupně navštívily šest stanovišť, na každém z nich musely předvést své dovednosti. Stanoviště zahrnovala znalosti ze zeměpisu, dějepisu, biologie, občanské výchovy a dalších předmětů, a dokonce zde žáci museli prokázat i svou kreativitu, co se týká hudební a výtvarné výchovy. Neméně důležitou dovedností, kterou museli mladí soutěžící předvést, bylo poskytnutí první pomoci. Všechny potřebné znalosti měli žáci nachystáni díky pečlivé přípravě učitelů.

Všichni se poprali se soutěžními úkoly s úsměvem a dobrou náladou. Nakonec nás čekalo vyhlášení, kde každý tým předvedl krátké tematické vystoupení týkající se názvu jejich skupiny. Každý soutěžící byl odměněn cenou, dokonce i pomocníci ze třetího ročníku byli odměněni malou sladkostí. Den se velice vydařil a všichni byli rádi, že v tak krásném počasí nemusí sedět zavření ve škole, ale mohli se „toulat“ krásným areálem lázní.

Kateřina Konupčíková
Gymnázium Jeseník

O MOCI NAŠICH PŘÁNÍ

V červenci se mezi animačními programy pro dětské návštěvníky poprvé objevilo Putování za kamenem přání v Labyrintu. Naši nejmenší nejprve v altánku za hřištěm dostali za úkol nakreslit některé ze svých přání. A také radu: dobře si rozmyslet, které vyberou.

S hotovým výkresem poté děti zamířily do Háje víly Ozdravy, k Labyrintu. V jeho středu na ně čekal v tento den slavnostně ozdobený kámen přání. U něj obrázek se svým přáním zanechaly. Koneckonců, kámen je zde právě od toho, aby se splněním či nesplněním přání zabýval.

Vánoční svátky a přelom roku jsou prý obdobím, kdy naše přání mají největší moc.

Co si budete letos přát? A co popřejete druhým do roku 2017?

jg

První skupinu zanechaných přání tvořily obrázky a nápisy:

Z druhé skupiny dětských tužeb vybíráme:

No a třetí typ přání pak vytvořily dva papíry s nápisy:

Pistolí Nerf a šedesát dva nábojů, Autodráhu a další hračky...

Kocourka, Sovu, Koníka, který nekáká a další zvířátka...

Aby byl děda zdravý
Já si přeji aby Amálka
nebyla nemocná a aby
bila šťastná

NA KLUZIŠTI BUDOU ZASE BRUSLIT DĚTI

Jako každý rok i letos je pro vás a vaše ratolesti připravena školička bruslení. Jak školička funguje?

Mnozí z vás znají školy lyžařské. Přivedete dítě, předáte instruktorovi a za hodinu či dvě si dítě vyzvednete. Ve školičce bruslení je naopak doprovod dítěte nutností. Nejenže postupně naučíme bruslit vaše zlatičko, ale především vám ukážeme, jak v bruslení s dětmi pokračovat. Jako pomůcky nám slouží branky nebo kužely, díky kterým se dítě cítí bezpečněji na ledě, ale přitom je dostatečně samostatné.

Školička funguje dvakrát měsíčně, vždy ve středu, v případě velkého zájmu vás uvítáme každou středu v měsíci. Aktuální termíny školiček jsou průběžně uveřejňovány na našich webových stránkách. Vstupné je standardní, brusle je možné si u nás půjčit pro dospělé i pro děti. Těšíme se na vás a vaše děti!

První známé termíny školičky bruslení:

Středa 18. 1. a 25. 1. vždy 14:00 – 15:30

Kateřina Galušková
vedoucí volnočasových aktivit

 Kluziště
Priessnitz

 Jeseník
město v srdci přírody

Na provozu Lázeňského
kluziště se finančně podílí
Město Jeseník.

PROVOZNÍ DOBA LÁZEŇSKÉHO KLUZIŠTĚ

pondělí, úterý:
14:00 – 15:30 a 16:00 – 17:30 veřejnost
18:00 – 19:30 hokejová družstva
20:00 – 21:30 možnost rezervace

středa, čtvrtek:
14:00 – 15:30 a 16:00 – 17:30 veřejnost
18:00 – 19:30 hokejová družstva
20:00 – 21:30 možnost rezervace

pátek, sobota:
14:00 – 15:30 veřejnost
16:00 – 17:30 veřejnost
18:00 – 19:30 veřejnost
20:00 – 21:30 veřejnost

neděle:
14:00 – 15:30 veřejnost
16:00 – 17:30 veřejnost
18:00 – 19:30 veřejnost

VSTUPNÉ VEŘEJNOST

děti do 15 let 25 Kč
zapůjčení bruslí 25 Kč

dospělí 50 Kč
zapůjčení bruslí 50 Kč

PERMANENTKA NA KLUZIŠTĚ

10 vstupů
225 Kč / děti
450 Kč / dospělí

25 vstupů
575 Kč / děti
1150 Kč / dospělí

PRONÁJEM KLUZIŠTĚ

základní školy
350 Kč / 90 minut

ostatní organizace
a hokejová družstva
1000 Kč / 90 minut

ZTRACENÍ POKÉMONI V BALNEOPARKU

Bez pochyb jste už slyšeli, nebo jste se dokonce zapojili do mobilní hry Pokemon Go. Spoustu imaginárních kapesních přišerek původem z Japonska, které jsou klíčovými průvodci hry, potkáte také u nás v lázních.

Podstatou hry je tyto inteligentní bytosti v terénu hledat a pochytat. Rozhoduje samozřejmě počet a typ odchycených přišerek, který je odvislý od jejich schopností a vlastností. Pokémoni se skrývají kdekoliv: v lese, v Balneoparku, na promenádě, na hotelovém pokoji. Možná je rozpoznáte i na procedurách, koupel v dubové vaně by se jim mohla také líbit! Jednoho Pokémona jsme objevili i v kanceláři obchodního ředitele Raka a věte, nebo ne, měl podobu raka.

JAK NA NĚ?

K odchytu potřebujete „chytrý telefon“ a nainstalovanou aplikaci Pokemon Go. Právě ta vám přes integrovaný fotoaparát v mobilu imaginární animované přišerky „ukáže“ v reálném terénu. Pokémona pak chytáte pomocí míčku, tzv. pokeballu. Jednoduše po něm míček házíte. Není však úplně jednoduché Pokémona trefit. Pokud nemáte přesnou mušku, bude se vám přirozeně snažit utéct a vám se tím komplikuje situace. Chcete-li ho, musíte jej dohonit.

CHYCNÍM HRA NEKONČÍ

Jakmile Pokémona chytíte, hra rozhodně nekončí. Kreslený tvoreček je sice váš, ale od této chvíle se o něj musíte náležitě starat. Z mého pohledu je hra ideální variantou pro rodiče, kteří nechtějí, anebo nemohou ze zdravotních důvodů dítěti pořídit živé zvířátko. Díky aplikaci mohou pomoci svému dítěti rozvíjet pocit zodpovědnosti a péče. A zároveň hra nutí hráče hýbat se, v našem případě běhat po lázeňských vrších a dýchat čerstvý horský vzduch.

Kateřina Galušková
vedoucí volnočasových aktivit

DO NOVÉ SEZONY PŘIPRAVUJEME QUESTING

Stále se pro vás snažíme vytvářet něco nového, zajímavého a zábavného. Pro následující rok 2017 jsme se na našem volnočasovém úseku rozhodli pro questing. Znáte tuto zábavnou hru v přírodě?

Quest, neboli hledačka, znamená cestu, zábavu i poučení. V dětství jste určitě, alespoň jednou, hráli šípovanou, při které jste s největší pravděpodobností hledali nějaký poklad. A questing je vlastně taková šípovaná. Vydaté se na cestu, kde budete hledat indicie, luštit tajenky a v případě našich malých dětských klientů budete odměněni pokladem.

V luštění indicií se chceme zaměřit na naše okolí, zdejší přírodu, historii a zajímavosti všeho druhu. Naším cílem je vytvořit další lázeňskou volnočasovou aktivitu, u které se malí i velcí nejen pobaví a stráví pěkný den v kopcích nad lázními, ale zároveň se dozví zajímavé informace.

Na jaře bychom měli rádi nachystanou kratší dětskou verzi, ve které budou malé hledače a dobrodruhy na jejich cestě za pokladem doprovázet naše dvě kapky Sofinka a Čenda. Věříme, že z dětského questingu budou mít radost právě rodiče, kteří do našich lázní jezdí jako doprovod našich malých pacientů. Postupně budeme questing rozšiřovat i o questy pro starší hráče. Snad tato zábavná forma procházky přírodou do našich krásných lesů a hvozdu vtáhne i ty největší lenochy!

Kateřina Galušková
vedoucí volnočasových aktivit

KARNEVAL NA LEDĚ

27. 1. 2017 od 16 hodin

LÁZEŇSKÉ

OHLÉDNUTÍ ZA 169. LÁZEŇSKOU

Lázeňské kluziště je naší tradiční zimní atrakcí, která funguje od prosince do března. A ani na ledě nezapomínáme na zábavné programy. Pořádáme exhibiční utkání hokejistů, pravidelné školičky bruslení, dovednostní hry pro děti, diskotéky nebo karnevalový rej masek.

Už téměř šedesát let se u nás rok co rok v lednu setkávají psychologové, psychiatři, fyziologové, neurologové, farmakologové a další specialisté, aby diskutovali nad vybranými tématy a představili novinky oboru. Leitmotivem 58. ročníku byla budoucnost a výhledy psychofarmakologie.

V roce 2016 jste náš stánek mohli navštívit na veletrzích v Brně, Olomouci a Ostravě. V Brně jsme se v rámci veletrhu GO & REGIONTOUR účastnili Velké ceny cestovního ruchu. Odborná porota udělila první místo speciálnímu dětskému balíčku „Se Sofinkou za zdravím“.

Hlavním tématem 12. ročníku juniorské soutěže v cukrářských dovednostech O Priessnitzův dortík byla svatba. Porota hodnotila jak kreativitu a řemeslný um soutěžících, tak i chuť dortů. Nejvyšší ocenění získal od poroty i diváků dort Kateřiny Štefánkové z Frenštátu pod Radhoštěm.

Reprezentační ples Priessnitzových léčebných lázní a.s. a Města Jeseníku patří k opravdu nejoblíbenějším společenským událostem regionu. Exkluzivním hostem dvaadvacátého ročníku, který se konal 27. února v prostorách Kongresového sálu, byla zpěvačka Olga Lounová.

Na reprezentačním plese jsme pokřtili knihu vzpomínek emeritního primáře MUDr. A. Kubíka. „Lázně prošly v poválečné době mnoha změnami. Dle mého soudu snad ani neexistuje osoba kompetentnější, která by k tomuto tématu mohla říct více,“ komentoval knihu MUDr. Jaroslav Novotný.

Bez vody není života. Proto v roce 1993 Organizace spojených národů vyhlásila 22. březen za Světový den vody. Jako první vodoléčebný ústav světa si tento den také pravidelně připomínáme kulturním programem i akčními nabídkami našim hostům.

Pravidelně se v naší nabídce objevují velikonční lázeňské pobyty. Jejich samozřejmostí je bohatý společenský program s velikončními zvyky a obyčejí. Nejen děti si u nás mohou namalovat vajíčko nebo uplést pomlázku.

V průběhu tří dubnových týdnů byla v opavském kostele svatého Václava instalována výstava Gräfenberk v běhu staletí. Obyvatelé Opavy a okolí se tak mohli v sugestivním prostředí odsvěceného gotického chrámu seznámit s architektonickými poklady i přírodním prostředím našich lázní.

Největší dostaveníčka čarodějnic se prý konala na Petrových kamenech v Jeseníkách. V posledních staletích se však tento zvyk z povrchu zemského vytrácí. V lázních si uvědomujeme nutnost záchranu dávných zvyků a vždy poslední dubnový den pořádáme slety čarodějnic na lázeňském hřišti.

V dubnu u nás natáčeli redaktoři České televize reportáž do pořadu Toulavá kamera. Její premiéra byla odvysílána 8. května. A jakému tématu se věnovala? Nové naučné stezce Česká Ves, která vás zavede na zajímavá místa v okolí obce i lázní.

169. zahájení lázeňské sezony bylo velkolepé. Slavnost zahájila promenádní show Dechového orchestru mladých Jeseník a mažorettek, kočárem přijel Vincenz Priessnitz s chotí, po promenádě korzovalo gräfenberské panstvo a Věru Špinarovou přivítal zcela zaplněný areál.

Letos jsme se poprvé vrátili k jedné historické události: V roce 1839 lázeňská šlechta uspořádala ples v přírodě. Gräfenberk prý tehdy svítil do dálky jako moře plamenů. Počasí nám sice nepřálo, avšak i v Kongresovém sále byl zážitek díky elegantním párům v historických kostýmech nezapomenutelný.

V okolí Venušinyh misků můžete potkat skřítkům podobné bytůstky, bájně Venušiny lidičky. Bůhví, jestli u nás kolem Studničního vrchu nežijí také skřítké podobní těm z okolí Kobylé nad Vidnávkou. Pro jistotu jsme jim i letos stavěli v lese domečky.

Jedinečný sportovní svátek u nás proběhl na konci května, kdy se jesenícké a rychlebské hvězdy staly soutěžní arénou nejlepších orientačních běžců Evropy i světa. Mistrovství Evropy v orientačním běhu 2016 se zúčastnilo více než 300 závodníků z 33 zemí.

Závod míru U23 se koná jako závod kategorie Nations' Cup, což je pro mladé jezdce to nejvyšší, co může být. S trochou nadsázky lze říci, že Liga mistrů silniční cyklistiky v červnu opět zavítala do Jeseníků. Vítězem letošního klání jezdců do 23 let se stal Francouz David Gaudu.

OKÉNKO

SEZONOU NA GRÄFENBERKU

V Jeseníku a Priessnitzových léčebných lázních 11. až 12. června proběhl mezinárodní koloběžkový závod KOSTKA CUP JESENÍK, který byl klasifikován v Eurocupu, tedy evropském poháru koloběžku, a v národní Rollo lize. Absolutním vítězem časovky do vrchu se stal jesenícký Adam Fellner.

Novinkou letní sezony 2016 se v Jeseníku a nedaleké České Vsi staly cyklistické stezky JESyčko, které jsme slavnostně otevřeli 5. června. Stezky tvoří pět okruhů o celkové délce téměř sto kilometrů. Všechny okruhy začínají i končí v lázních. A vybere si určitě každý!

V neděli 5. června v pravé poledne vypuklo na lázeňském hřišti zábavné odpoledne pro všechny děti. Nezabránila tomu ani krátká letní bouřka. Bavit se děti mohly třeba s Gábinou, klaunem, fotbalovými atrakcemi, na kolotoči. Nesmíme zapomenout ani na koncert zpěváka Martina Haricha!

V blízkém sousedství Balneoparku postupně vzniká nové, rozsáhlé přírodní hřiště. Herní prostor s názvem „Háj víly Ozdravy“ citlivě využívá a jedinečným způsobem rozvíjí přirozené lesní prostředí lázeňského vrchu. Jako první vznikl labyrint a stezka, která je páteří celého prostoru.

Pravidelně se u nás můžete účastnit tematických přednášek lázeňského průvodce Jirky Glabazní. Jeho „srdcovkou“ je vyprávění o obnově pramenů na Studničném vrchu. Není divu, sám se na dobrovolnických akcích v rámci programu Cesta ke kořenům podílel.

Letní promenádní koncerty patří mezi stálice kulturního života na Gräfenberku. Letos se o prázdninových nedělích u nás vystřídal hudební vystoupení kapel Old Time Jazz Band, Nawrat, Zdeněk Jurčík Band, Down Beat Dixieland Band, Oškerova dechovka či Dynybyly Band.

Jako tradiční už můžeme nazvat prezentaci činnosti jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému a Armády ČR, která proběhla 9. září. Mezi ukázkami policistů, celníků, vojáků a záchranářů nechybělo zadržení nebezpečného pachatele, bojový výcvik nebo simulovaná dopravní nehoda.

Už počtvrté se u nás uskutečnila charitativní akce Pomáhejme, když můžeme. Poprvé jsme oslovili také významné firmy Jesenícka a obchodní partnery, díky nimž jsme dohromady vybrali více než sedmdesát tisíc korun. Výtěžek pomohl dvanáctiletému Vojtovi při boji s cukrovkou a epilepsií.

Už šestnáct let se v lázních na svátek svatého Václava setkávají historici a archiváři. Každý ročník jejich odborné konference, která je samozřejmě přístupná i široké veřejnosti, má svébytné téma. Letos se přednášející zaměřili na historii hudebního života na Jeseníku.

Jesenická kapela Priessnitz je považována za jedno z nejvýraznějších seskupení tuzemské klubové scény. Na podzim vydala po desetileté odmlce studiové album. Deska nazvaná Beztlíže má být jejich poslední. Domácím fanouškům skupina zahrála 8. října ve zcela zaplněném Kongresovém sále.

V týdnu 3. až 9. října jsme si opět připomněli výročí narození našeho zakladatele! V rámci tzv. Týdne Vincenze Priessnitze proběhly zajímavé přednášky, společenské večery s živou hudbou, komentované procházky, vernisáž putovní výstavy na Ripperově promenádě, nechyběl ani program pro děti.

Konference s odkazem Vincenze Priessnitze o významu lázeňské péče se konala 7. až 9. října. Stěžejními tématy letošního ročníku byla léčba pacientů s chronickou obstrukční plicní nemocí, prezentace unikátních podmínek léčby na Gräfenberku a využití metody karboxyterapie.

Přímo před hudebním altánkem na Ripperově promenádě byla celý říjen k vidění část putovní výstavy Má vlast cestami proměn, která prezentuje vydařené proměny chátrajících staveb v důstojné objekty s užitečnou náplní. Mezi prezentovanými byly také rekonstrukce z Jesenícka.

Na konci října u nás měly opět dostaveníčko tajemné bytosti, strašidla a čarodějnice. Společně absolvovaly strašidelnou procházku po tmou zahalené Ripperově promenádě, na lázeňských schodech zažily ohnivou show a samozřejmě nechyběla ani soutěž o nejstrašidelnější masku.

Na konci října jste v Balneoparku i u pramenů mohli potkat samotného Vincenze Priessnitze s doprovodem. A to jste rozhodně neměli vidiny! O zakladateli lázní a fenoménu vodoléčby totiž štáb České televize natáčel reportáž do pořadu Gejzír.

Součástí komplexní péče školou povinných pacientů je u nás v Jeseníku také Základní a mateřská škola při Priessnitzových léčebných lázních. Škola během roku organizuje různé doplňkové aktivity. Letos to byla akce Vzpouza úrazům, ve které si děti prakticky vyzkoušely, jaké to je žít s handicapem.

VÝBĚR Z NAŠICH WELLNESS PROCEDUR

ZÁZRAČNÝ KOŘEN NA OŽIVENÍ PLETI

Je nezbytnou součástí indické a čínské kuchyně. Používá se do sladkých i slaných pokrmů. V poslední době si mnozí z nás při nachlazení neupouští čaj z jeho čerstvě nastrohaných oddenků, v létě osvěžující limonádu nebo charakteristicky chutnající cukrovinky a sušenky. Ano, řeč je o zázvoru, jehož jedinečných vlastností lidstvo tisíce let využívá i v kosmetice a péči o pleť. Jeho blahodárné účinky můžete vyzkoušet i v našich lázních.

Zázvor obsahuje zhruba 160 látek, z minerálů je zastoupen hořčík, vápník, fosfor, železo, draslík a sodík. Obsahuje však i celou řadu vitamínů, např. A, B1, B2, C a E. Typickou intenzivní vůni oddenku dodávají esenciální oleje. Aktivní složkou, která zázvoru propůjčuje jeho charakteristickou pikantní chuť, je gingerol, látka příbuzná kapsaicinu, sloučenině dávající palčivost chilli papričkám.

Zázvor je silný antioxidant, který umožňuje zpomalení stárnutí buněk, zvyšuje pružnost pokožky a chrání ji proti vnějším škodlivým vlivům. Právě proto čínská medicína používá „zázračný“ kořen odpradáva do koupelí, zabalů a obkladů. Pleť zázvoru v těchto formách nejen čistí, ale i zklidňuje, stabilizuje a oživuje. Zároveň pomáhá při léčbě ekzémů, akné, při otocích, při svědění a pálivé kůži a při nadměrném vypadávání vlasů.

ZÁZVOROVÁ KOUPEL

320 Kč / 20 min koupel / 10 min zabal

ZÁZVOROVÁ MASÁŽ SE ZÁBALEM

660 Kč / 40 min

ZÁZVOROVÁ KÚRA

(zázvorová koupel + zázvorová masáž se zábalom)
880 Kč

Půjdete na ples a chcete se cítit co nejlépe a nejkrásněji? Vyzkoušejte u nás moderní metodu odbourávání obtížně odstranitelných tukových polštářků! Ultrazvuková kavitace je bezbolestná a vysoce účinná alternativa chirurgické liposukce. Jedná se o neinvazivní bezpečné ošetření. Nevyžaduje hospitalizaci a anestezii, kůže při ní zůstává neporušena.

ULTRAZVUKOVÁ KAVITACE

800 Kč / 45 min

Nebo vyzkoušejte jednu z našich neinvazivních metod ošetření obličejí. Tyto moderní metody používané v našich lázních intenzivně zpevňují jednotlivá svalová vlákna obličejí, napomáhají regeneraci a výživě pleti a korekci vrásek. Staňte se díky nám královnou plesové sezony!

OŠETŘENÍ OBLIČEJE LIFTINGOVÝM EFEKTEM ISOGEI

680 Kč / 25 min

HUBNUTÍ OBLIČEJE A OŠETŘENÍ DVOJITÉ BRADY ISOGEI

680 Kč / 25 min

KOREKCE VRÁSEK A OŠETŘENÍ OBLIČEJE EFEKTEM MICROGEI

800 Kč / 25 min

Procedury objednávejte na tel. 584 491 109 nebo na prodej@procedur@priessnitz.cz. Kompletní nabídku najdete na www.priessnitz.cz.

DOMÁCÍ PRIESSNITZŮV ZÁBAL ZAŽÍVÁ RENESANCI. DÍKY TŘEM MÁMÁM NA MATEŘSKÉ

Martina, Gita a Petra, tři mámy, které pro svá dítky chtějí to nejlepší. A když se jedná o zdraví jejich ratolestí, platí to dvojnásob. Nerady používají konvenční umělá léčiva a cestu ke zdraví hledají v přírodním léčitelství. Objevily ji také ve filozofii Vincenze Priessnitze. Jeho Priessnitzovy zábaly si natolik oblíbily, že je inspirovaly i k založení vlastního podnikání.

Milé dámy, aktuálně můžeme říct, že jste asi hodně časově zaneprázdněné, jak to zvládáte s malými dětmi?
Martina: Důležité je pozitivně myslet a sám život vám vytvoří takové podmínky pro podnikání a rodinu, že sny se mění ve skutečnost. A samozřejmě to chce trpělivost, trpělivost a trpělivost.

Gita: Naštěstí teď už všechny naše děti chodí do školky, čímž se mnohé zjednodušilo. Dříve se to řešilo hlídáním u babiček apod. Nicméně k naší práci patří i přímý kontakt s lidmi prostřednictvím různých trhů, jarmarků, festivalů, což jsou často víkendové akce. To bychom bez pomoci našich rodin nemohly vůbec realizovat. Tímto jim moc děkujeme za podporu. Největším bonusem naší práce je to, že můžeme pracovat z domova a také flexibilní pracovní doba, tzn. ráno odvedeme děti v klidu do školky a nevykolejí nás případné zdržení.

Petra: Je to „fofr“. Pravda je, že všechny ty zázraky, které nám naše cesta i sám život přináší, se kolikrát dějí rychleji, než jsem schopna je vůbec vstřebat. Ale děkuji za to.

Co bylo tím úplně prvním impulsem šit zabalové pásy a obklady?

Martina: První impuls vzešel od naší dětské lékařky MUDr. Ivany Kadlecové, která hojně doporučuje maminkám nemocných dětí tzv. Priessnitzův zábal. Je fakt, že jsem v té době neměla nejmenší tušení, o čem vlastně jedná, a až doma jsem zjistila, jak náročné je provést tento typ zábalu malému dítěti. Když mi byl poprvé doporučen, dceri Natálie byl tenkrát rok. Dokonce jsem si po pár nezdařených pokusech „uvázat“ tento zábal na hrudník své dcery naivně myslela, že jej bude možné koupit již hotový. Překvapilo mne, že v té době nic podobného na trhu neexistovalo. A tak jsem si nechala první zábal pro dceru ušít. Naši paní doktorce se tento nápad moc líbil, a tak již nestálo nic v cestě pomoci tímto způsobem i ostatním rodičům a jejich dětem.

Z předchozího povídání vím, že začátek nebyl nikterak jednoduchý. Pišete o tom otevřeně i ve vašem e-booku s názvem Maminka podnikatelkou na plný úvazek, který je možno si stáhnout na blogu www.mamakterav.cz. Změnily se vám tedy úplně životy?

Martina: Nepřemýšlela jsem o tom, avšak určitě se mi život mění k lepšímu. Když se ohlédnu zpět, co jsme všechno dokázaly během jednoho roku, co jsme se naučily a jaké výzvy jsme zvládly, tak jen děkuji, děkuji a děkuji všem, kteří mi na této cestě pomáhali a stále pomáhají.

Vraťme se k vašim produktům – Priessnitzovu zábalu. Co obsahuje? Liší se nějak od toho tradičního?

Gita: Základní složení je u všech našich zábalů zcela identické. Svrchní část tvoří bavlněný úplet, další vrstvou je zateplená část, následuje prodyšná, ale vodě nepropustná membrána, a to vše uzavírá jemné froté. Nezbytnou součástí je pak vnitřní namáčecí díl, vyjímatelná vložka z jemného flanelu. Dále jsme vybrané zábaly obohatily o vnitřní kapsu, kterou můžete využít např. pro vkládání nahřívacích třesňových polštářků, bylinek, cibule či jiných léčebných podporujících látek.

Dětské zábaly na hrudník jsou opatřeny posuvnými ramínky, které udrží zábal na svém místě i na neposedném dítěti. Důležité je také zmínit zapínání na suchý zip, díky jehož nastavitelné délce může využít jeden zábal celá rodina (např. zábal na krk a šiji). Nebo roste společně s dítětem a není potřeba neustále kupovat větší velikost. Jeho výjimečnost spočívá tedy především v jednoduchosti a komfortnosti použití.

Jak široký je v tuto chvíli váš sortiment?

Petra: V současné době náš sortiment zahrnuje zabalové pásy na různé části těla, a to na hrudník, břicho, záda, kyčle, ramena, lokty, kolena, lýtka, krk, šíji. Nesmím opomenout ani zabalové bačkory, zabalové rukavice a šátek pro kojící ženy. Vzhledem k tomu, že pásy Mamavis jsou víceúčelové, tzn. že je lze použít nejen jako Priessnitzův obklad, ale také jako suchý teplý zábal, zahrnuje náš sortiment také nahřívací polštářky. Polštářky jsou plněné přírodními v bio kvalitě, a to třesňovými peckami či pohankovými slupkami.

Polštářky šijeme v několika tvarech a rozměrech, podle toho, do jakého konkrétního zabalového pásu jsou určeny. Tyto přírodní, pokud se krátce zahřejí (postačí k tomu topení, trouba), mají schopnost si teplo dlouho udržet. A vložený do našeho zabalového pásu to platí dvojnásob. Avšak nápadů v našich hlavách stále přibývá. Věřme, že v ten správný čas spatří světlo světa a dojde k jejich realizaci. Naším záměrem je se i nadále vyvíjet a rozrůstat.

Specialitou vašich zábalů je i jejich barevné rozlišení. Jaké teď máte barvičky?

Petra: Na úplném začátku jsme zábaly šily z pestrobarevných bavlněných pláten různých vzorů. Vzhledem k technické náročnosti jsme od tohoto času upustily a pro výrobu zvolily jednobarevné bavlněné úplety. V této podobě jsou zábaly nejen měkčí na dotek, ale také celkově

příjemnější na tělo. Momentálně se držíme těchto barev: modrá, zelená a růžová. Jsou to také dvě základní barvy, ze kterých si vybere každý. Ženy, muži i ratolesti.

Společně jste založily web www.mamavis.cz, jehož součástí je také e-shop. Barevné Priessnitzovy zábaly prezentujete i na různých seminářích, konferencích, workshopech. Kde vás mohou čtenáři potkat v nejbližší době?

Gita: Naše první větší prezentace v novém roce bude v únoru na třídenním festivalu s krásným názvem Miluj svůj život v Praze ve dnech 10.-12. 2. 2017. Poté nás čeká tradiční jarmark v Jáchymově, přímo v lázních Radium Palace, jehož přesné datum ještě bohužel neznám. Mezi tím nás čekají běžné promo akce v lékárnách, o nichž vždy předem informujeme na našich FB stránkách, kde naleznete i aktuální dění kolem zábalů.

Výrobky Mamavis jsou také patentově chráněny Úřadem průmyslového vlastnictví. Co to znamená?

Martina: Znamená to, že jsme jediným výrobcem a majitelem práva dát souhlas s nakládáním tohoto nápadu. Patentování je velmi jednoduché. Když jsem zjistila, že na trhu nic podobného není, zajímala jsem se, jak si zábal patentovat. Přes internet jsem si vyhledala advokátní patentovou kancelář v Praze. Oslovila jsem ji a na základě telefonického rozhovoru poslala email s návrhem. Přílohou byl desetiminutový náčrt zábalu, a to bez pravítka a veškerých příprav. Více o patentování můžete shlédnout na našem blogu zde: <http://mamakterav.cz/jak-jsem-patentovala-svuj-napad-na-materske-dovolene/>. Texty a náčrty dostaly právní podobu, kterou bych sama nevymyslela. Vše se dělo samo, advokátní kancelář jsem fyzicky nemusela navštívit. Naše cesta se stále tvoří bez našeho většího přičinění, nyní nás čeká mezinárodní přihláška.

Vaše zábaly získaly v roce 2016 prestižní certifikaci POOHRŮ regionální produkt. Co znamená pro vás?

Gita: Ano, to se nám opravdu povedlo a máme z toho velkou radost. Vzhledem k tomu, že se naše zábaly nedají šít z regionálních surovin, sázely jsme na tradici, potažmo jakousi tradiční „výrobu“ tohoto typu zábalu, která se v naší zemi traduje z generace na generaci, stejně tak je tomu i v našem regionu. Díky našim zábalům mluvíme o našem městě, kudy chodíme, jelikož většinu lidí zajímá, kde nápad vznikl. Navíc doporučujeme v rámci zkvalitnění a umocnění účinku zabalové terapie, namočení vnitřního dílu v přírodní pramenité vodě (místo kohoutkové) a tou nejlepší jsou samozřejmě prameny z našich Lázní Evženie v Klášterci nad Ohří. Konkrétně doporučujeme zejména Městský pramen, který je svým chemickým složením a mírně zvýšenou radioaktivitou vhodný k léčbě degenerativních onemocnění pohybového ústrojí. Pro nás to znamená zejména propagaci a zviditelnění, což se vždycky hodí.

Jaké novinky chystáte na příští rok?

Gita: Příští rok bychom rády rozšířily hrudní zábaly o další standardní velikost, abychom tak vyhovely poptávce a naši zákazníci nemuseli čekat, až se jim ušije zábal na zakázku. Některé novinky jistě v plánu jsou, ale prozatím si je necháme pro sebe.

A na co se těšíte v roce 2017?

Martina: Myslím, že za nás za všechny můžu říct, že se moc těšíme na další kladné ohlasy, které nás vždy potěší a potvrdí, že naše práce má smysl. Také se těšíme na nová setkání a zážitky, které nám naše práce a naše cesta přinese, a snad i na spolupráci s místem, kde zábal dostal své jméno – s PRIESSNITZOVÝMI LÉČEBNÝMI LÁZNĚMI.

Závěrem přejeme všem čtenářům do nového roku pevné zdraví a mnoho úsměvných zážitků na jejich cestě.

vj

UNIKÁTNÍ LÉČEBNÉ METODY PRIESSNITZOVÝCH LÉČEBNÝCH LÁZNÍ

PRIESSNITZŮV ZÁBAL

Za dob působení Vincenze Priessnitze na Gräfenberku vzniklo na pět desítek procedur počínaje proplachy ústní dutiny, otěry, polevy, pololázněmi a konče pohybem na čerstvém vzduchu. Dnes se při léčbě skutečně všechny neaplikují. Jednou z těch, které jsou však nepřetržitě více než sto devadesát let stále vyhledávány pro jejich široké využití a účinnost, je Priessnitzův zábal.

Priessnitzův zábal zná snad každý člověk nejen v naší republice. Mnoho z nás si vybaví, jak nám v dětství maminka pomocí obkladů léčila angínu nebo srážela horečku. Ve své praxi jej často pacientům doporučují pro snížení otoků kloubů i já.

JAK NA PRIESSNITZŮV ZÁBAL?

Na zábal si připravte dvě vrstvy – lněnou nebo bavlněnou látku na mokrou část a na svrchní vrstvu froté, vlněnou či jakoukoli jinou zahřívací textilii. Na kůži nejprve přiložte látku namočenou ve studené vodě. Chlad totiž vyvolá žádanou reakci. Je důležité teplotu vody přizpůsobit stavu nemocného, obzvláště pokud je velmi oslabený nebo vyhublý, pak nemusí mít dostatek energie k zahřátí, u dětí můžeme volit teplotu cca 22 °C. Pro očekávaný efekt je důležité, aby vrstva byla důkladně vyždímána.

DŮKLADNÉ VYŽDÍMÁNÍ, PROHŘÁTÍ, A HLAVNĚ ŽÁDNÝ IGELIT!

A nezapomeňte! Pro správné fungování zábalu je potřeba dostatečně prohřátí pacienta. Pokud tedy tělo nemocného toto nezvládne samo, je zapotřebí mu pomoci teplotou koupeli, ohřívací lahví či suchým třením. Mokrou textilií nakonec obalte svrchní suchou a teplotu vrstvou. V mnoha postupech se dočtete o mezivrstvě igelitu, ale ten nepoužívejte! Copak Priessnitz používal igelit?

JAK ZÁBAL PŮSOBÍ?

Nejprve dojde k hypotermii, teplota se sníží. Toto trvá přibližně dvě až tři minuty a dochází k zúžení cév. Poté se teplota stabilizuje a cévy se rozšiřují. Tato fáze by měla trvat přibližně 30 až 40 minut. Nakonec dochází ke zvýšení teploty a na místě dochází k přehřátí, dochází k lokálnímu rozšíření cév. Tato poslední fáze by měla trvat 60 až 80 minut. Obklad sundejte po dvou, nejdéle třech hodinách. Pokud je nutné zábal použít opakovaně, dodržujte přestávku zhruba tři až čtyři hodiny.

KDY ZÁBAL POMÁHÁ?

Priessnitzův zábal se používá při angíně, horečce nad 38 stupňů Celsia, při suchém dráždivém kašli, zánětu hrtanu, na klouby při revmatických obtížích či k relaxaci kosterního svalstva. Jeho léčebný efekt se dá využít i u akutních nebo chronických zánětů nosu, jícnu a nosních dutin. Obklady tedy můžete přikládat na krk, končetiny, kotníky, hrudník, ale i na celé tělo.

PhDr. Eva Jurčáková
vedoucí oddělení fyzioterapie

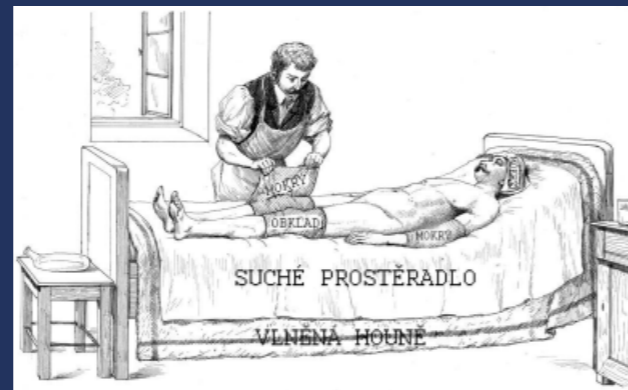
Na tomto místě vás však chci ještě seznámit s postupy zábalů za dob Priessnitze. Dodnes používané metody se nezměnily, jen pro jejich aplikaci často využíváme modernější materiály. A ty postupy, dnes již zapomenuté, vám možná budou připadat bizarní či komické.

SUCHÝ POTNÍ ZÁBAL

Při tomto zábalu byl celý nemocný těsně ovinut suchým lněným prostěradlem, na které přišla suchá vlněná deka. Hlava byla přitom ovinuta mokrým ručníkem. Vlněná houně byla ještě navíc vysokou přikryta peřinami. Na kožní vyrážky, dnavé uzlíky, vředy a zatvrdlé žlázy byly před zabalněním do suché deky přikládány vlhké proužky plátna. Nemocný byl nabádán, aby si v zábalu třel rukama hrudník a rovněž měl o sebe třít i nohy, aby se urychlilo pocení. Pocení se obvykle dostavilo po jedné hodině, výjimečně po dvou. Poté, co se pot začal tvořit, se potní kúra za půl hodinu až hodinu ukončila.

Priessnitz
LÉČEBNÉ LÁZŇE JESENÍK

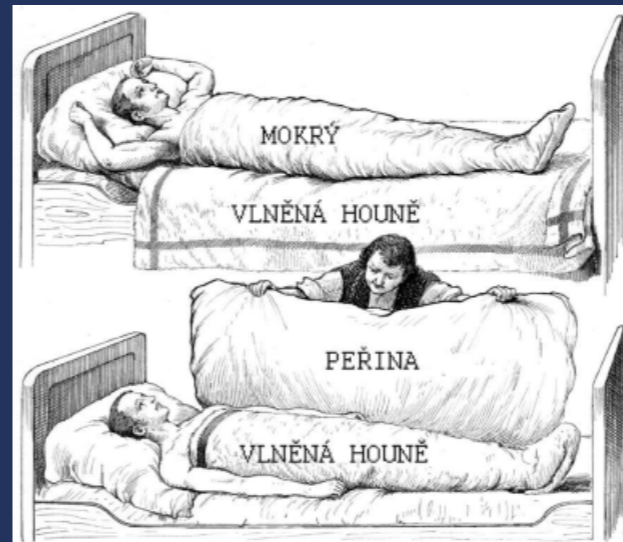

Priessnitz dále aplikoval celou řadu částečných zábalů a ovinů jako např.: bederní, křížový, tříčtvrteční, poloviční nebo dráždivé zábalu nohou, ovinu hlavy, čela, krku, předloktí, lýtek, rukou a chodidel. Priessnitz ve své době využíval i zvláštní formu vlhkého celkového zábalu určeného na vycházku. Skládal se z vlhkých spodků a kazajky, na tom suchý flanelový oblek a nakonec normální oblečení.

Zdrojem informací z historie je kniha od emeritního primáře MUDr. Aloise Kubíka a spisovatele Miloše Kočky Vincenz Priessnitz – Světový přírodní léčitel.

CELKOVÝ VLHKÝ ZÁBAL

Ten byl prováděn s vlhkým, řádně vyždímaným prostěradlem, které bylo těsně ovinuto kolem těla. Na ně přišla vlněná houně a pacient byl přikryt peřinami. Někdy byly přikládány pod vlhké prostěradlo na jednotlivé části těla (prsna nebo břicho) ještě navíc vlhké, dobře vyždímané lněné sátky. Zvlášť bylo třeba dbát na to, aby byly v zábalu teplé nohy. Zábal trval tak dlouho, až se člověk dobře prohřál, tedy přibližně 15-60 minut. Priessnitz si od vlhkých celkových zábalů sliboval uklidnění podrážděných orgánů, zvýšené vypařování pokožky, rozpuštění a vstřebávání chorobných látek. Měly zvyšovat obranyschopnost organismu. U hořečnatých onemocnění dával Priessnitz k potlačení horkosti vlhké celkové zábalu s odraženou vodou, které byly každých 10-20 minut obnovovány a v případě nouze opakovány až 30x denně. Během zábalu byl přikládán na hlavu studený obklad.

PŘEDSTAVUJEME NAŠE ZAMĚSTNANCE

**MICHAL
DOLEJŠÍ**

šéfkuchař

Michal do lázeňského gastronomického světa vstoupil už jako učeň oboru kuchař – číšník v roce 1990. Tři roky uběhly jak voda a v roce 1993 v lázních nastoupil jako kuchař. Jak se říká, začal od píky. Zároveň pracoval také v kuchyni v Hradní kavárně a časem dokončil střední odbornou školu s maturitou. Nejen o práci jsem si s Michalem povídala během prosincové provozní přestávky.

Michale, už deset let jste lázeňským šéfkuchařem. V kuchyni jste prošel vším, škrábáním brambor, studenou, teplou i minutkovou kuchyní. Vaše současná pozice šéfkuchaře však vyžaduje spíše práci s lidmi než vlastní vaření...

To je pravda. V současnosti mám na starost tým kuchařů, cukrářů a pomocné síly v kuchyni, na který jsem náležitě hrdý. Ten se ve spolupráci s obsluhujícím personálem stará o maximální spokojenost našich klientů na šesti provozovněch. Mým úkolem je zajistit provoz celého střediska jak personálně, tak věšho, co se týká vybavení a zařízení na jednotlivých střediscích.

I přes všechny náročné a vyčerpávající úkoly, které tato profese má, musím říci, že mě baví a je současně mým koníčkem. Není opravdu nic krásnějšího, než když po dobře odvedené práci dostanete pozitivní zpětnou vazbu od našich klientů.

Ani Vy neudáte otázce lázeňského relaxování. Jak nejraději po náročném dni odpovídáte?

Lázeňských procedur opravdu nevyužívám. Občas s rodinou navštívím náš bazén. Voda je pro nás opravdu záračný živel. Někdy, po skutečně náročných dnech, hledám klid v lese. Procházka pod korunami stromů je pro mě balzám na tělo i duši. Někdy také relaxuji jen tak na gauči s hodně velkým hrnkem kávy a dobrým filmem, do jehož děje se člověk může nechat vtáhnout a zapomenout na všední problémy.

Prozradíte nám ještě další Vaše zájmy?

Další mou oblíbenou volnočasovou činností je poslech hudby jakéhokoli žánru dle momentální nálady. Zajímá mě také neznámá a tajemná, poznávání všeho kolem nás, četba odborných témat, práce kolem domu, práce se dřevem, cestování, cyklistika.

Co Vám udělalo v poslední době radost?

Člověk by si měl umět udělat radost každý den, byť sebelepší maličkostí. Radost mi dělá má rodina a děti. Vždy, když mi ukáží, co se nového naučily a co je posouvá v životě dál. A věřte, že každý den mě něčím mile překvapí.

Co Vás naopak může naštvat?

Lidská hloupost a povrchnost. Ono totiž stát si za svým názorem a nejt s davem, tomu říkám umění.

Bez čeho byste se v životě neobešel?

Rodina je rozhodně na prvním místě. Bez rodiny by nebyl můj život naplněn. A také bez přátel a kamarádů s čistými úmysly a s ochotou pomoci v jakémkoliv životní překážce.

Máte své životní krédo nebo citát?

Každá mince má dvě strany, anebo za zmínku stojí také: Každý problém má zrno řešení.

Co byste na závěr popřál čtenářům?

Především hlavně hodně zdraví! Má-li člověk zdraví, má vše. Dále hodně štěstí, životní pohody a optimismus nejen v nadcházejícím novém roce, ale po celý život.

Za rozhovor děkuje a spoustu energie přeje
Věra Janků

OD LEDNA MÁ RODINU ZP 211 TVOŘIT VÍCE NEŽ 1,3 MILIONU ČLENŮ

Na konci listopadu byly zveřejněny výsledky ankety HealthCare Institute o Nejlepší zdravotní pojišťovnu roku. Již podruhé v řadě prvenství obhájila Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (ZP MV ČR) a je tedy Zdravotní pojišťovnou roku 2015 a 2016. Nejen o tomto úspěchu jsem si povídal s generálním ředitelem pojišťovny MUDr. Davidem Kostkou, MBA.

**MUDr.
David Kostka, MBA**

generální ředitel
ZP MV ČR

Jak anketa probíhala? Kdo rozhodl o vašem vítězství?

Výhráli jsme díky hlasům pacientů – klientů zdravotních pojišťoven. To oni rozhodli, že si titul podržíme už druhý rok za sebou. Tím je pro nás ocenění ještě významnější. V anketě pak dále hlasovali ředitelé nemocnic a ambulancí specialisté. Velice si titulu vážíme a děkujeme.

Výsledek ankety dokládá skutečnost, že o vaše služby je u pojištěnců velký zájem. Vždyť v průběhu roku 2016 se k vám přihlásilo cca 24 400 nových klientů. Kolik klientů máte celkem? Jak se k vám může nový klient přihlásit?

Je nesmírně potěšující, že si lidé uvědomují naše upřímné úsilí o zajištění dostupné a kvalitní zdravotní péče. Vážíme si našich klientů a snažíme se jim nabídnout i něco navíc. I to může být motivem jejich zájmu o nás. Od ledna bude rodina ZP 211 čítat více než 1,3 milionu členů. Přihlásit se k nám je jednoduché: prostřednictvím klientských pracovníků na našich téměř 90 pobočkách po celé ČR. Nebo je možné se k nám přihlásit i online.

V čem podle Vás spočívá důvěra klientů ve vaše služby? Jak jsem říkal, nabízíme jim zajímavé projekty i nad rámec své základní činnosti. Jsme jedini na trhu, kteří klientům nabízíme projekt na podporu zdravého životního stylu Zdraví jako vášně. V jeho rámci se mohou přihlásit na tříměsíční kurz „Změním se“ pod vedením známého specialisty na výživu Petra Havlíčka. Mohou se přihlásit na komplexní onkologické vyšetření v Masarykově onkologickém ústavu v Brně. Máme toho více.

Jako prozatím jediná zdravotní pojišťovna v České republice jste v roce 2016 pro své klienty i zaměstnance zřídili institut ochránce jejich práv – ombudsmana. Čím se zabývá? S jakým problémem se na něj může klient, resp. zaměstnanec obrátit?

Většina podání se vztahuje k preventivním programům a k dostupnosti zdravotní péče. Ačkoliv tento institut teprve rozjždíme, řešila naše ombudsmana už 30 podnětů. Zdá

se, že jsme zaplnili bílé místo na trhu, že je toto poslání opravdu potřebné.

Takže ZP MV ČR si na trhu pojišťoven stojí velice dobře. Z čeho však máte obavy a co je pro vás naopak výzvou do roku 2017?

Problém a výzva zároveň je zvyšující se tlak na růst nákladů na zdravotní péči, protože tomuto tlaku neodpovídá tempo růstu příjmů. Již několik let tuto disproporci vykrýváme z našich rezerv, ale ty nejsou bezendné. Takže toto bude třeba velice důsledně řešit v nastávajícím období.

Chystáte na příští rok nějaké novinky pro vaše pojištěnce?

Ano, za všechny mohu jmenovat například nový příspěvek z fondu prevence až 600 Kč na dentální hygienu pro předškolní a školní děti od 3 do 15 let.

Co si myslíte o lázeňské péči?

Lázeňská péče je nedílnou součástí systému veřejného zdravotního pojištění, je součástí léčby a je třeba s ní i do budoucna počítat. „Dolaďuje“ zdravotní stav pacientů jak po operacích, tak při léčbě řady jiných zdravotních problémů. Je nesporné, že absolvování lázeňského doléčovacího pobytu zlepšuje pacientům kvalitu života a významně přispívá i k zmenšení množství podávaných léků, především analgetik.

Už jste osobně navštívil Jeseník a naše lázně?

Bohužel, Jeseník jsem ještě neměl možnost osobně navštívit, což mě velice mrzí. Mám totiž zprávy, že toto místo je úchvatné, s unikátním klimatem. Nedívám se tedy, že se specializujete na léčbu onemocnění dýchacích cest či psychických poruch. Z pohledu ředitele zdravotní pojišťovny mohu jen říci – jste naším dlouholetým smluvním partnerem, takže věřím, že máte celou řadu velice spokojených pacientů. Právě jejich spokojenost je potvrzením kvality vaší práce.

Za rozhovor děkuje
Mgr. Tomáš Rak, MBA

www.priessnitz.cz

ZDRAVÉ KAVÁRNY v JESENÍKU

PŮZDRAV ZE

Když se řekne Jeseník

Vybarví se Vám příroda, honná oblast, pozitivní energie a především kraj, který vnáší lidem zdnarví už od nepaměti ... A to už je jen kousek do zdravé kavárny, kde naleznete výnosky zdravé výživy a zároveň nezapomenutelnou atmosféru ...

Vodní 227 | 790 01 Jeseník | Tel.: +420 608 784 725
 info@zdrava-kavarna.eu | www.facebook.com/zdrava.kavarna

www.zdrava-kavarna.eu

Priessnitz gräfenberg

Boutique

DÁRKY Z LÁZNÍ

Priessnitz
W. Priessnitz

original

Priessnitz boutique

PÉČE O KLOUBY podle VINCENZE PRIESSNITZE

Potíže s klouby dnes trápí většinu lidské populace. Namáhány jsou totiž v každém okamžiku našeho života. Úlevu kloubnímu aparátu mohou poskytnout speciálně zaměřené lázně, ovšem je také vhodné pečovat o klouby průběžně po celý rok a poskytnout jim tak potřebnou a kvalitní péči i v pohodlí domova.

Jen 299 Kč*
na 3 měsíce!

Vyzkoušejte přípravek z vaší lékárny Priessnitz® **Péče o klouby**, která vychází z tradičních receptur doplněných o nejnovější vědecké poznatky. Ve složení tohoto doplňku stravy naleznete hned tři typy kolagenů. Kromě hydrolyzovaných kolagenů typu I a II je také obohacen o kolagen nativní, který si zachovává svou přírodní podobu. Neméně důležitou látkou v přípravku je také extrakt z boswellie.

Tato jedinečná rostlina přispívá k podpoře hybnosti a pružnosti kloubů a příznivě působí i při zvýšené zátěži kloubů, svalů a kostí.

Celodenní péči o vaše klouby Vám zajistí pouze 1 tableta denně!

Více informací naleznete na www.priessnitzovo.cz

Vychutnejte si okamžik čisté radosti ze života.
Nechte se okouzlit výtečnou kávou.

Per la grande gioia di un piccolo momento.
Pro velkou radost z malých okamžiků.

POSLEDNÍ OSTROVY SVOBODY NAJDETE V JESENÍKÁCH

Přes čtyřicet tisíc zhlédnutí během prvních pár hodin od zveřejnění zaznamenal nový promo spot Jeseníků. Další tisíce zhlédnutí a sdílení přibývají každý den. Nové propagační video jeseníckých hor zobrazuje nejvyšší moravské hory jako poslední ostrovy svobody.

„Příběh vzniku nového propagačního videa je nezvyklý. Možná právě proto, že nejde o promyšlený kalkul, má video úspěch a jeho virální šíření mezi fanoušky Jeseníků je nečekaně velké.“ uvedla Andrea Veselovská, ředitelka destinačního managementu Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu.

„Video vznikalo dva roky, ovšem původně jen jako testovací záběry tehdy nové, dnes již dávno překonané techniky, kterou autor videa Petr Pavlíček zkoušel. Když jsme zjistili, jaké klenoty schovává v šuplíku, požádali jsme ho, aby pro nás záběry sestříhal,“ popisuje Veselovská vznik spotu o Jeseníkách, který boří rekordy sledovanosti nejen na Facebooku.

Nový promo spot nabádá širokou veřejnost, aby přijela objevit Jeseníky a našla zde opravdovou a nekonečnou svobodu. Obecně pak video zobrazuje nabídku zimních aktivit, které jsou pro Jeseníky typické – sjezdové lyžování, běžkování, chůze na sněžnicích.

Hlavní heslo aktuální zimní kampaně turistické destinace Jeseníky zní POSLEDNÍ OSTROVY SVOBODY a vychází z vizuální představy inverzního „moře“ oblaků, ze kterých vystupují Jeseníky jako ostrovy.

„Zimní kampaně jsme zaměřili na online a nová média. Trvat bude dva měsíce. Promo spot je k vidění na facebookové stránce Jeseníky – Nejkrásnější české hory, na youtube kanálu Jeseníky, na oficiálním turistickém portálu Jeseníků www.navstivtejeseniky.cz a v prosinci také v kinech po celé Moravě a v Praze,“ upřesňuje Andrea Veselovská.

Jeseníky - Sdružení cestovního ruchu

KAM NA LYŽE V JESENÍKÁCH?

Jeseníky, nejvyšší moravské hory, se pyšní desítkami lyžařských areálů. Jaké zážitky si pro vás na letošní zimní sezonu připravily a kam se vydat?

AREÁL KOUTY

Nejdelší modrá sjezdovka na Moravě a šestisedačková lanovka!

K dispozici pro vyznavače pořádného alpského lyžování je připraven Ski areál Kouty, který nabízí komfortní, bezpečné lyžování a k tomu nejdelší sjezdovku na Moravě. Modrá sjezdovka má délku 3050 m s převýšením 520 m, nadchne hlavně rodiny s dětmi. Další dvě dvoukilometrové sjezdovky jsou členité, s proměnlivým sklonem a převýšením také přes 500 m. Díky šířce přes 50 m nabízí sjezdovky dostatek místa pro širokou carvingovou stopu. Celková délka sjezdovek 11,5 km zaručuje areálu Kouty prvenství mezi moravskými lyžařskými středisky. Návštěvníci areálu mohou využít služeb půjčovny, servisu, restaurací a bowlingu. Ski areál je otevřen od pátku 16. 12. 2016 denně, kromě 24. 12. 2016.

ČERVENOHORSKÉ SEDLO

Jistota sněhové pokrývky díky nadmořské výšce!

Lyžařský areál Červenohorské sedlo je jedním z nejznámějších středisek sjezdového lyžování na severní Moravě. Je známou křižovatkou zimních, ale i letních turistických cest. Nadmořská výška Červenohorského sedla je 1013 m. Sjezdové tratě začínají v nadmořské výšce 1164 m a končí 862 m. Tato poloha dává předpoklad pro kvalitní zimní sezónu od poloviny prosince do konce března.

Sjezdové tratě obsluhuje lanovka a osm lyžařských vleků. Z lanovky se můžete vydat na čtyři sjezdovky. Každá z nich je delší více než jeden kilometr. Návštěvníci si může vybrat mezi terény od těch vysloveně lehkých až po prudký slalomový svah určený nejvyspělejšími lyžařům. V prostoru Červenohorského sedla naleznou návštěvníci také veškeré další služby včetně servisu, úschovny, půjčovny, lyžařské školy a kapacitního parkoviště. Přepravení kapacita je 7000 osob za hodinu.

Od letošního roku zvyšuje bezpečí a komfort lyžařů nově postavená lávka a zrekonstruovaná silnice přes Červenohorské sedlo.

horské sedlo. Byl také dobudován systém zasněžování, takže technicky sniž je zaručen na všech severních svazích. Na příští sezony se také plánuje rozšíření modré sjezdovky a prodloužení žluté, takže je na co se těšit!

SKIPARK FILIPOVICE

Pro hosty Priessnitzových lázní čtyřhodinový skipas zdarma!

Skipark nalézající se mezi Bělou pod Pradědem a Červenohorským sedlem zaručuje optimální podmínky pro individuální lyžování i rodinné lyžování, a to hlavně díky rozmanitosti terénu, který uspokojí požadavky jak vyznavačů nenáročného lyžování, sportovního lyžování, tak milovníky snowboardingu, kteří mohou využít sedačkovou lanovku s rozjezdovým nástupním pásem, dvou lanových vleků, tři sjezdovek střední obtížnosti s celkovou délkou 2 600 m a s přepravní kapacitou 2 700 os./hod., plus bonus – parkování zdarma.

Letos si mohou lyžaři také zcela zdarma vyzkoušet modely lyží ELAN v ELAN test centru, oblíbený je tento skipark i pro skvělé večerní lyžování. Ubytování hosté Priessnitzových léčebných lázní zde mají navíc nárok na půldenní skipas zdarma, což je jedinečná příležitost spojit sportovní zážitek s tím léčebným.

KUNČICE

Moderní skiareál na úpatí Králického Sněžníku!

Skiareál Kunčice najdete na úpatí masivu Králického Sněžníku, 3 km za obcí Staré Město pod Sněžníkem, v nadmořské výšce 600 až 800 metrů. Čeká vás až 4,5 km perfektně upravených sjezdovek. Jednotlivé tratě jsou dlouhé od 600 do 1 000 metrů. Dominují široké, nepřeplněné, modře a červeně značené tratě, které vyhoví začátečníkům i pokročilým lyžařům.

Čtyřsedačková lanovka, tři vleky a bezkontaktní odbavovací systém vám zajistí rychlé a pohodlné lyžování bez

dolného čekání. Pro děti je tu nový dětský vlek, dětský koutek a hřiště s lanovou pyramidou, houpačkami, skluzavkami a trampolínou.

V létě skiareál doplňuje zcela nové centrum služeb, takže je o zábavu a zážitky vystaráno celoročně!

KRALIČÁK

Oblíbené rodinné středisko v Hynčicích pod Sušinou!

Útulné zimní středisko s 12 sjezdovkami a celkovou délkou 7,1 km lyžařských tratí pro všechny výkonnostní kategorie lyžařů, kde si zkrátka pohádkově zalyžuje každý, kdo se udrží (nejen) na lyžích. A to doslova! Ski areál je vybaven moderním zasněžovacím systémem se sněhovými děly, které v případě potřeby kdykoli vykouzlí nádherně zasněžený terén. Sem proto jedete na jistotu!

Letošní sezona přináší novinky v podobě nového zázemí ve Stříbrnicích, kde naleznete dětský koutek – s kapacitou 15 dětí a možností animačního programu, profesionální servis lyží, dětský park – osazený dvěma pojezdovými koberci a vlekem, prostor plný zábavy pro děti – možnost účasti na animačních programech, sáňkování, slalom, nejruznější podjezdy, skluzavky, zvířátka, domečky apod. a občerstvení.

Velkými lákadly je také nový SNOWTUBING – 170 m dlouhá, unikátní umělá dráha se 4 zatáčkami a SKITOURINGOVÁ NAUČNÁ STEZKA – 5 km trasa vhodná pro všechny věkové kategorie, na které návštěvníci čeká 8 zastavení s panoramatickými výhledy na masiv Králického Sněžníku a hřebeny Jeseníků, dozví se zde základní skialpinistické dovednosti a zásady pohybu v horách.

Pestrou nabídku doplňuje také nabývaný kalendář akcí, například Skialp & ski race Kraličák a Snow film fest (28. 1. 2017) či Kameal na sněhu (1. 3. 2017).

Stav k: 14. 12. 2016

Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu, AV

TIP NA VÝLET

JESENÍKY PASS LINE POTĚŠÍ VYZNAVAČE BÍLÉ STOPY

Více než stovku slev, bonusů a netradičních zážitků přináší na aktuální zimní sezónu zážitková karta Jeseníky Pass. Návštěvníci nejvyšších moravských hor si mohou pořídit také speciální kartu Jeseníky Pass Line, která je určena vyznavačům bílé stopy.

Držitel této karty má nárok využívat všechny bonusy, slevy a výhody jako držitel individuálního Jeseníky Pass, kromě toho však může čerpat i speciální běžkařské bonusy. „Naše Sdružení zajišťuje ve spolupráci s místními partnery údržbu běžkařských tras o celkové délce 400 kilometrů. Jednotlivé trasy jsou rozděleny do 13 oblastí od Skřítku přes Červenohorské sedlo až po Paprsek a Dolní Moravu. Díky tomu jsou Jeseníky vyhledávaným cílem běžkařů, a proto jsme se rozhodli připravit edici Jeseníky Pass Line, jejíž nabídka je zaměřena speciálně na příznivce běžeckého lyžování,“ uvedla Lenka Dusová, manažerka Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu, které Jeseníky Pass provozuje.

Příznivci bílé stopy nákupem karty zároveň přispějí do veřejné sbírky na podporu strojové údržby lyžařských běžeckých tratí v Jeseníkách. Prodejní cena JP Line je 199 Kč, přičemž 99 Kč z této ceny je hodnota karty JP Line a 100 Kč je příspěvek do veřejné sbírky. Veškeré podrobné informace ke kartě, seznam akceptačních a distribučních míst i přehled poskytovaných benefitů najdou zájemci na webových stránkách JesenikyPass.cz. Zde si mohou kartu také online objednat.

Jeseníky Pass nabízí držitelům také novou, v Česku unikátní službu. Pokud se majitel karty rozhodne sdílet svou aktuální polohu při otevření webových stránek JesenikyPass.cz, okamžitě se dozví, kde nejbližší najde partnery zapojené do tohoto systému.

Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu

JESENÍKY – SKUTEČNÝ RÁJ MILOVNÍKŮ BÍLÉ STOPY

Jeseníky jsou nejvyšší moravské hory a svým návštěvníkům nabízí ideální podmínky pro horské sporty. V létě zde najdete stovky pěších turistických tras, trailové tratě a cykloturistické trasy, adrenalinové parky a k tomu nejčistší vzduch ve střední Evropě. Ne nadarmo se Jeseníkům říká klimatické lázně.

Sezóna pro všechny příznivce skluznic a pohybu na čerstvém horském vzduchu začíná v prosinci a někdy končí až v květnu - v údolí již rozkvétají první jarní kvítka, kdežto v okolí Pradědu, nejvyšší hory Jeseníků, se drží sniž a tedy i běžkaři v tričkách, kteří si na jarním firmu vychutnávají panoramatické výhledy.

O strojovou údržbu běžkařských stop v Jeseníkách pečují již několik let Jeseníky - Sdružení cestovního ruchu. Spolu s desítkou udržovatelů v terénu zajišťuje kvalitní a pravidelně obnovovanou stopu v délce více než 400 km! Rolbaři do hor vyrazí podle sněhových podmínek několikrát týdně a zajišťují stopu pro klasické běžecké lyžování ve třinácti sektorech a v místech, kde je to možné, připraví pruh také pro bruslařskou techniku. Celá pohorí masivu Králického sněžníku, Rychlebských hor a Hrubého i Nížkého Jeseníku protíná Jesenícká lyžařská magistrála, která je v terénu značena speciálními běžkařskými rozcestníky s mapami i směrovkami, které poznáte podle ostře oranžové barvy. Vyhlášenými úseky mezi běžkaři jsou trasy po jesenícké hřebence a také u lyžařských středisek.

PAPRSEK V RYCHLEBSKÝCH HORÁCH

Rozhodně nejlepší běžkování na Moravě. Autem dojedete s řetězy ze Starého Města pod Sněžníkem a na běžkách z Petřikova nedaleko Ramzové (dostupná vlakem). Okruhy kolem Paprsku jsou v okolí hraniční hory Smrk. 60 km tras

všech obtížností, které pečlivě upravuje pan Mika, který vás po běhu zve na chatu na vyhlášené borůvkové knedlíky. Jestli chcete k běžkařím strhnout svoje ratolesti, pak vězte, že týdenní pobyt na Paprsku tomu může hodně pomoci.

Na konci zimy je Paprsek také místem konání dvou závodů. Vytvalostní Jesenícká 24hodinovka a jesenícký lyžařský maratón, známý pod názvem Jelyman. Ten je součástí českého seriálu dálkových běhů na lyžích SkiTour, stejně jako slavná Jizerská 50!

SEDLO SKŘÍTEK

Pro našince legendou, pro neznalé tajný tip. Výhodou je nástupní místo na silničním sedle Skřítek. Trasy kolem Skřítku nabízejí mírné terény na několika okruzích přes Rabštejn, rozcestí Hvězda, Traťovka či Klepáčov ze šumperské strany. Na opačné straně čeká stoupání směrem na Ztracené kameny a Alfrédka, kde v zimě funguje bar. Mimořádně, běžkařské tratě na Alfrédku jsou velmi vhodné k bruslení.

ČERVENOHORSKÉ SEDLO

Ideální výchozí místo pro dva oblíbené, dá se říci klasické běžkařské výlety v Jeseníkách. Vydaté-li se z Červenohorského sedla směrem k Šeráku, čeká vás 3,5 km dlouhé, náročnější stoupání upravenou stopou na Vřesovou studánku. Taj je jedním z nejvýznamnějších poutních míst v jeseníckých horách. Dříve zde stávala turistická chata a kostelík, o jejichž obnovu se dnes snaží občanský spolek.

Dále přes Kepník na Šerák už je to docela náročné cross country neupraveným terémem.

Opačným směrem na Praděd, je to po Petrovku skvělé a mírné, následuje náročný stoupací úsek na Velký Jezerník a dále přes chatu Švýcárna, až na vrchol Pradědu, je to opět příjemný výlet.

LANOVKOU DO VÝŠKY TISÍCE METRŮ

Když navštívíte dva největší a nejmmodernější lyžařské areály Jeseníků, Dolní Moravu a Kouty, můžete využít lanovky, které vás vyloží v místech, kde je, podobně jako na Paprsku, v tisícimetrové výšce velká pravděpodobnost dobrých sněhových podmínek.

V areálu Dolní Morava vede okruh upravených tras od chaty Slaměnka u horní stanice lanovky na Sněžník, směrem na rozcestí Sedm cest a dále na Hynčice pod Sušinou. Celkem se v masivu Králického Sněžníku upravuje až 60 km stop.

V Koutech nad Desnou se šestisedačkovou vyvezete na úpatí Medvědí hory, odkud můžete podniknout panoramatický, 15 km dlouhý okruh od Tetřeví chaty. Poběžíte směrem na Margaretku až k horní nádrži přečerpávací vodní elektrárny Dlouhé Stráně, technického divu Česka. Okruh je mírně až středně náročný, vede ale většinou po vrstevnicích.

Stav k: 14. 12. 2016

Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu, AV

**ZÁŽITKY | RELAXACE A ZÁBAVA | RESTAURACE
UBYTOVÁNÍ | AKCE | NÁKUPY**

**Zážitková
karta
hosta
Jeseníků**

www.jesenikypass.cz

Jaké otázky byste si měli položit, než **změníte zdravotní pojišťovnu**

Měnit zdravotní pojišťovnu jen na základě poutavé náborové akce je krátkozraké a nepříliš rozumné řešení. **Změně pojišťovny**, jež za vás bude odvádět ze zákona povinné zdravotní pojištění, by měla předcházet **zralá úvaha**. Než přistoupíte k činu, zamyslete se nad několika důležitými parametry.

Změnit zdravotní pojišťovnu lze podle zákona o veřejném zdravotním pojištění ve dvou termínech v roce, přičemž platí, že přihlásit se můžete **pouze jednou za 12 měsíců**. Termín pro podání přihlášek je **od 1. ledna do 31. března**, klientem nově zvolené zdravotní pojišťovny se pak stáváte **od 1. července**. Pokud nestihnete první termín, je možné přeregistrovat se i **od 1. července do 30. září**, v tomto případě se klientem nové pojišťovny stáváte **od 1. ledna následujícího roku**. Samotné provedení změny je administrativně jednoduché. Stačí pouze v přestupním období vyplnit příslušný formulář, dostupný ve většině případů online, a veškerou potřebnou administraci vyřídí nová pojišťovna za vás.

Jsou benefity pojišťovny pro vás natolik zásadní, abyste se rozhodli pro změnu?

Dnes už každá zdravotní pojišťovna nabízí svým klientům speciální bonusové programy. Nadstandardní nabídky představují jednu z mála možností, jak získat konkurenční výhodu. Ty mají nejrůznější po-

dobu – od příspěvků na prevenci či na sport až po atraktivní slevy. Rozhodnout se pro změnu pojišťovny jen proto, že byste zrovna uvítali 40% slevu na předplatné oblíbeného časopisu nebo příspěvek na nákup přilby pro syna, tedy není příliš strategické. Řada podobných nabídek má navíc jen časově omezenou platnost, z dlouhodobého hlediska tedy nemá význam.

Jakou má pojišťovna tradici a reference?

Zajímejte se, jak dlouho pojišťovna funguje, jakou má tradici, kolik eviduje pojištěnců a jakou má pověst. Nebojte se popat i známých, kde jsou pojištěni a jak jsou spokojeni, abyste měli jistotu, že získáte vždy to nejmodernější profesionální lékařské ošetření. Mezi stabilní pojišťovny s lety prověřenou tradicí patří například Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR, největší zaměstnanecká pojišťovna u nás, jež byla v uplynulém roce vyhlášena celkovým vítězem soutěže o nejlepší zdravotní pojišťovnu roku 2015 a 2016.

Má vyhovující pokrytí?

Nejdůležitějším kritériem ze všech je být veden u takové pojišťovny, s níž mají uzavřen smluvní vztah všichni lékaři, specialisté a zdravotnická zařízení, kam docházíte. Problematičtější je u některých pojišťoven dostupnost lékařské péče v určitých regionech. Následkem neuvážené volby byste mohli například přijít o lékaře, s nímž jste roky spokojeni a jemuž důvěřujete, a to jen proto, že s ním nemá vybraná pojišťovna podepsanou smlouvu. Smluvní síť a dobré pokrytí tak zůstává nejzásadnějším faktorem.

Jaký má přístup ke klientům?

Ve středu zájmu by také měl být přístup pojišťovny ke klientům a možnost kontaktu. Kromě klientských center, kde se můžete osobně zastavit a vyřešit váš problém, se pomalu veškeré byrokratické procesy přesouvají stále více do virtuálního prostředí internetu. Zvolená pojišťovna by tedy měla být ve vztahu k pojištěncům vstřícná, s proklientským přístupem, snahou co nejvíce zjednodušovat kontakt a omezovat úřední papírování na minimum.

POMŮCKA: COBOL, MONO, POEM, TITUS, UPS	RADOSTNĚ VNÍMAT	OPRANÍ VODOU	1. DÍL TAJENKY	SEVERSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO	VP	HORSKÁ SLUŽBA ZKR.	DVOUKOLOVÝ VOZÍK	OBLOHA	NÁZEV HLÁSKY N	VADA	VP	VÝROBNÍ DRUŽSTVO ZKR.	2. DÍL TAJENKY	ZPÍVANÝ ALTEM	POSLAT SHURY	
ROHATÉ DOMÁCÍ ZVÍŘE					KUCHYŇSKÁ NÁDOBA						POROST NA HLAVĚ					
OHMATÁNÍ					ČERVENOHNĚDÁ BAR. HOVOROVÝ SOUHLAS						DELŠÍ DOBU ZNAČKA KILO-COULOMBU					
LAPEN						KOMERČNÍ BANKA ZKR. STROM			ZÁVODNÍ KLUB ZKR. ODPLATA			ČES. TENIS. SVAZ ZKR. OSOBNÍ ZÁJMEMO				
A SICE				ZAJISTĚ JMÉNO FILMOVÉ LVICE						PROGRAM. JAZYK ZKRATKA ZKRATKY						
TLAK					CHEM. ZN. RADIA VÝTVARNÉ DÍLO			IN. HER. ZÁZVORKOVÉ V POŘÁDKU HOVOR.			RUSKÁ ŘEKA ANGLICKÁ DELK. MÍRA					
VP	ÚSTNÍ ZÁVAZEK	OTVOR PRO ČEP ŘEKA V TOGU						ČÁSTI PLUHŮ				SKUČET SERIÁLOVÁ POSTAVA S BUŘINKOU				
VŠEHOCHUŤ								JAPONSKÁ SEBE-OBRAŇA						O NĚČEM	IBSENOVO DRAMA	
PÍT VELKÝMI DOUŠKY						<p>Jesenické lázně byly oblíbeným místem odpočinku také nasavského vévody a lucemburského velkovévody Adolfa I. V lednu 1898 Johannu Ripperovi opětovně přání do nového roku a mimo jiné napsal:</p> <p>„Jak bylo v Rakousku napsáno, jsem již osmdesát roků stár a původní nemoc jsem překonal, děkuji proto tisíckrát za všechno, protože jsem zcela svěží, ...“ dokončení v tajence</p>										
NUŽE			LETADLO ZASTAR.	AMERICKÁ ZPĚVAČKA DIANA ???										CHEMICKÝ PRVEK ZN. RN		
RUSKÝ ŠLECHTIC											VP	VÝTRUS HUB SEVEŘAN CITOSLOVCE SMÍCHU				
VP	DRUH UHELNĚHO PALIVA	JMÉNO ZPĚVÁKA JAHELKY ZAKULACENÁ														
KOMISNÍ PRODEJ ZASTAR.															MOZARTOVA OPERA	ÚTOKY
ČÁSTKA PENĚZ						LÉK PROTI MALÁRII	ZÁPADO-ČESKÉ MĚSTO	PULZ	VP		VSTRÍCNOST					
ODNOŽ					INTERNET. DEBATA ZVUK TROUBENÍ											
STARÁ DELKOVÁ MÍRA				NEHLUČNĚ OTÁZKA 1. PÁDU						OBCHODNÍ AKADEMIE INIC. ZPĚV. KERNDLA			ZNAČKA VYSAVAČŮ REPRODUKCE HUDBY			
VP	AKROBATICKÝ PRVEK	JEDOVATÁ BYLINA DOSTOJEV. ROMÁN					MALÝ HLODAVEC HONOSNÝ OĎEV				SFOUKNUTÍ HOVOR. MĚKKÁ TÓNINA					
ZNAČKA KOUPELEN					EVROPAN ZVRATNĚ ZÁJMEMO SLOVENSKY			ŠLECHTIČNY PÍSEMNÁ SLOŽKA								
ÚDAJ NA DOPISE ZKR.				ODCHYLKA STŘELY UZLIK V TKANINĚ					BÁSEŇ ANGLICKY NOČNÍ VIDINY						TNUTÍ	SPZ SEMIL
POPÍNAVÁ ROSTLINA						ZÁLOŽNÍ ZDROJ NAP. SVĚTOVÝ POHÁR ZKR.				IN. HERECKÝ RYBOVÉ DOPRAVNÍ PODNIK			HADÍ ZVUK RODNÉ ČÍSLO ZKR.			
UKAZOVACÍ ZÁJMEMO					3. DÍL TAJENKY											
SVAZEK KLESTÍ					POSPÁNÍ							ORGÁNY ZRAKU ZDROB.				

ORIGINÁLNÍ POHLEDNICE ALTVATER SEZNAMTE SE!

Ve svých toulkách po zdejších kraji zavítal jesenický grafik Filip Raif také na Javornicko. Jeho pozornost zde vzbudila osobnost rodáka z malé osady Gotartovice poblíž Javorníku. A tak, jak se z paměti zdejších obyvatel vytratil Amand Kolbe, z povrchu zemského zmizela i řečená osada pojmenovaná podle vratislavského biskupa Philippa Gottharda hraběte Schaffgotsche. Filipova pohlednice je jednou z mála, ne-li jedinou upomínkou na výraznou osobu tehdejšího divadelního světa.

Amand Kolbe (*1851 Gotthardsdorf (Gotartovice u Bernartice), †1892)

Herec, režisér a autor divadelních komedií. Měl angažmá mimo jiné ve Vídni a Budapešti. S divadelním spolkem „Mnichované“ podnikl na začátku devadesátých let předminulého století veleúspěšné turné po Spojených státech amerických. Jeho rodná obec Gotartovice zůstala po 2. světové válce prázdná. V 60. letech minulého století pak byla definitivně zlikvidována.

Filip ve své tvorbě nešetí vtipem, paletou barev ani neotřelým nápadem, nebojí se ani parafrázovat zažitá témata. S důvtipem vytváří originální grafiku, ve které najdete mnohem více než její základní a stěžejní funkci. Najdete v ní samotného jejího nositele, cestu k jeho identitě a podstatě, otevřené dveře k podobným příběhům. Pohlednice věnovaná právě této osobnosti období fin de siècle Filipův přístup jasně dokazuje.

Celou sérii svérázných pohlednic Altvaterpohledy, mapujících zajímavé historické osobnosti a události z kraje kolem Jeseníku, můžete získat u nás v Lázeňském Informačním Centru, v jesenické kavárně Ennea caffè&shop a v secesní Tančírně v Račim údolí. Více se o projektu dozvíte na <http://altvaterpohledy.blogspot.cz>.

vj

VESELE LÁZNE

STOLNÍ KALENDÁŘ

MĚJTE JESENICKÉ PRAMENY STÁLE NA OČÍCH

Rádi se touláte po jesenických pramenech? Právě pro vás jsme připravili stolní kalendář JESENICKÝCH PRAMENŮ 2017. Snažili jsme se v něm představit nejen mnohé prameny Studničního vrchu a okolí Zlatého chlumu, ale do kalendária jsme vepsali také všechny kulturní a společenské akce v lázních i ve městě. Kalendář je v prodeji v informačním centru a na našich recepcích. Můžete si ho objednat i na dobírku. Kontaktujte naše Lázeňské Informační Centrum infocentrum@priessnitz.cz nebo +420 584 491 470.

„Jesenické lesy nevydávají svá tajemství snadno. Jen poutník, který chodí s otevřenými očima a srdcem, je dokáže nacházet. Tedy vzhůru k pramenům.“
Ondřej Truneček

**Cena kalendáře
120 Kč**

Poštovné a tzv. dobřečné stojí 95 Kč.

1 PER PRI

5 KÁKLÁDŇY HLASÍVEK

2 SNIZITE PRS

6 LESNÍKÁ NĚJEZ

3 NEDÁM OPAR

4 SVETR SIL

VÝSLEDEK

1 RIPPER
2 PRIESSNITZ
3 PROMÉNÁDA
4 SILVESTR
5 LÁZEŇSKÁ VYHLIDKA
6 LÁZEŇ JESENÍK

Dnes jsem si pro vás připravil několik přesmyček. Zvládnete je přeměnit na správná slova?

kalendář akcí 2017

ÚNOR 25. 2. 2017 23. reprezentační PLES Města Jeseníku a Priessnitzových léčebných lázní a.s.	KVĚTEN 12. – 14. 5. 2017 170. Zahájení lázeňské sezony slavnostní zahájení sezony 	8. 7. 2017 Discgolf CUP Priessnitz discgolfový turnaj pro všechny 29. 7. 2017 Lázeňské koloběžkování netradiční závod pro všechny milovníky koloběžek	 6. - 8. 10. 2017 12. Konference Vincenze Priessnitz odborné setkání o významu lázeňské péče			
BŘEZEN 22. 3. 2017 Oslavy Světového dne vody v 1. vodoléčebném ústavu světa (přednášky, akční nabídky, program pro děti)	13. 5. 2017 Koncert slovenské zpěvačky Kristíny 	SRPEN 19. 8. 2017 Letní biatlon pro všechny netradiční biatlonové klání ZÁŘÍ 8. - 10. 9. 2017 PRIESSNITZ CUP 2017 15. ročník prestižního tenisového turnaje	27. 10. 2017 Halloween lidový svátek se strašidelnými bytostmi v lázních			
DUBEN 13. - 17. 4. 2017 Lázeňské Velikonoce nejvýznamnější křesťanské svátky v lázních 28. 4. 2017 Pálení jeseníckých čarodějnic tradiční bujaré oslavy příchodu jara	24. - 25. 6. 2017 14. Mezinárodní festival dechových hudeb přehlídka profesionálních orchestrů	 8. 9. 2017 Prázdniny nekončí Den bezpečnosti a zdraví	PROSINEC 8. 12. 2017 Mikuláš na ledě mikulášská nadílka na lázeňském kluzišti 23. 12. 2017 Vánoční koncert Dasha tradiční sváteční lázeňský koncert 26. 12. 2017 - 1. 1. 2018 Silvestr v lázních			
 28. 4. 2017 Absolute Bon Jovi revival	ČERVEN 1. - 4. 6. 2017 Grand Prix Priessnitz spa NATIONS CUP U23 prestižní cyklistický závod 4. 6. 2017 Den dětí celodenní zábava pro rodiny s dětmi 28. 4. 2017 Absolute Bon Jovi revival	16. 9. 2017 Oslavy 750 let založení města Jeseníku celodenní oslavy nejen pro Jeseníčáky	 23. 12. 2017 Vánoční koncert DASHA a DOM Jeseník			
NEJOBLÍBENĚJŠÍ TYPY POBYTŮ						
Jarní probuzení BŘEZEN, DUBEN	Velikonoční pobyty 14. - 17. 4. 2017	Májový pobyt 28. 4. - 1. 5. 2017 5. - 8. 5. 2017	Zahájení lázeňské sezony 12. - 14. 5. 2017	Odhalte Priessnitzovo tajemství 3. - 9. 7. 2017	Podzimní zahřívací kúra 28. 9. - 1. 10. 2017	Silvestrovské pobyty 27. 12. 2017 - 2. 1. 2018

23. Reprezentační ples

Jeseník město v srdci přírody

Priessnitz
LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

Sobota 25. 2. 2017 od 19:30 hodin
v Kongresovém sále
Priessnitzových léčebných lázní a.s.
účinkují:

Taneční orchestr RELAX Band

LEONA MACHÁLKOVÁ

Taneční vystoupení
SPOLEK PANSTVA ŽÍŽELEVES

LIVE MAGIC SHOW

Moderátorem večera

MUDr. Soňa Šuláková

Bohatá TOMBOLA & Drobné občerstvení

VSTUPENKA 300 - 380 Kč

vstupné na místě 420 Kč

předprodej vstupenek od 1.1.2017:

MONDI-TOUR

Recepce Sanatoria Priessnitz

Olomoucký kraj

SILVESTR V LÁZNÍCH

27. 12. 2016 od 19:30 hodin **CENA 80 Kč**

Společenský večer

v pořadí „Na kus řeči“ se
Zuzanou Bubílkovou - Zimní zahrada

28. 12. 2016 od 19:30 hodin **CENA 180 Kč**

Noc s hvězdami hudebního nebe

revivalová kapela Abba World Revival
hudební skupina Styl Music Orchestra

29. 12. 2016 od 19:30 hodin **CENA 180 Kč**

Noc s muzikálovými hity

Muzikálový koktejl
program plný písní a kostýmů z neznámějších
muzikálů, hudební skupina Styl Music Orchestra

30. 12. 2016 od 20:00 hodin **CENA 180 Kč**

Moravský večer

s Moravankou Jana Slabáka

po celý večer hraje Moravanka,
degustace vína

31. 12. 2016 od 19:30 hodin **CENA 1 200 Kč**

Silvestrovský večer

RELAX BAND, taneční vystoupení,
silvestrovský raut, barmanská show,
Novoroční přípitek, Novoroční ohňostroj

Kongresový sál

Priessnitzovo léčebné lázně

Priessnitz
LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK ZAHÁJEN

cestovní kancelář MONDI-tour do 22. 12. a dále do 5. 12. na recepci Priessnitz